UCHWAŁA NR XV/98/2016

RADY POWIATU W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM

z dnia 11 lutego 2016 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 – 2026”

Na podstawie art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1445 z późn. zm.), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji „ Strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 – 2026”, która stanowi Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

(-)

Jacek Gross

UZASADNIENIE

Obowiązek stworzenia strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych nakłada na samorząd terytorialny ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.)

W związku z kończącym się okresem realizacji „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015" przyjętej Uchwałą Nr XXVIII/252/2009 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 30 października 2009 r. nastąpiła potrzeba usystematyzowania identyfikowanej problematyki oraz wskazanie priorytetów działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych.

Sformułowanie „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 – 2026" jest, zatem odpowiedzią na realną sytuację ekonomiczno- społeczną mieszkańców powiatu i stanowi wyraz dbałości społeczności lokalnej w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom. Strategia rozwiązywania problemów społecznych i integracji to ważny dokument strategiczny dla lokalnej polityki społecznej jednostek samorządu terytorialnego, kieruje, bowiem działania władz samorządowych i instytucji pomocy społecznej na terenie lokalnym, na pełnienie aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego, interdyscyplinarnego systemu polityki społecznej.

Przedłożony materiał został opracowany przez zespół powołany Zarządzeniem Nr 27/2015 Starosty Nowodworskiego z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie powołania zespołu ds. opracowania „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 – 2026".

Przewodniczący Rady

(-)

Jacek Gross

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XV/98/2016
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 11 lutego 2016 r.

STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU NOWODWORSKIEGO

NA LATA 2016 - 2026

Styczeń 2016

Spis treści

Spis treści 2

Słownik 4

Wstęp 5

1.Etapy procesu tworzenia strategii 7

2.Charakterystyka Powiatu Nowodworskiego, w tym diagnoza sytuacji społecznej oraz uwarunkowania demograficzno-społeczne 9

3.Zasoby instytucjonalne Powiatu 11

3.1. Powiatowy Urząd Pracy 12

3.2. Edukacja 13

3.3. Kultura 14

3.4. Sport i zdrowie 15

3.5. Organizacje pozarządowe 16

4. Pomoc społeczna w Powiecie Nowodworskim - zadania własne oraz zlecone 17

4.1.Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 17

4.1.1.Piecza zastępcza i usamodzielniani 19

4.1.2.Niepełnosprawność 22

4.2.Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej i mieszkania chronione 33

4.3.Dom Pomocy Społecznej 33

5.Metodologia badań 35

5.1.Organizacja i przebieg badań 35

5.2.Analiza badań ankietowych 45

6.Analiza SWOT 63

6.1.Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku 65

6.2.Uzależnienia - edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia 66

6.3. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udrożnienie przepływu informacji). 68

6.4.Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy) 69

6.5. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu). 71

6.6. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą 72

7.Misja 74

8.Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania 74

9. Monitoring i ewaluacja 85

10.Zakończenie 86

11.Spis rysunków, tabel i wykresów 87

Słownik

1) **DPS** - Dom Pomocy Społecznej;
2) **GUS** - Główny Urząd Statystyczny;
3) **JST -** Jednostki Samorządu Terytorialnego;
4) **NGO -** z języka angielskiego "non governmental organisations" - organizacje pozarządowe, struktury powstające w wyniku inicjatyw obywatelskich, odpowiadają na konkretne potrzeby czy aspiracje ludzi;
5) **OPS -** Ośrodek Pomocy Społecznej;
6) **PFRON -** Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
7) **POIK -** Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
8) **Powiat -** Powiat Nowodworski;
9) **PCPR -** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
10) **PUP -** Powiatowy Urząd Pracy;
11) **Strategia -** Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026;
12) **SWOT -** nazwa jednej z metod analizy strategicznej, akronim angielskich słów **S** (*Strengths*) – mocne strony, **W** (*Weaknesses*) – słabe strony, **O** (*Opportunities*) – szanse; **T** (*Threats*) – zagrożenia;
13) **UE -** Unia Europejska;
14) **WTZ -** Warsztaty Terapii Zajęciowej;
15) **ZUS -** Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wstęp

Skala problemów identyfikowanych na płaszczyźnie społecznej zmienia się wraz z rozwojem cywilizacyjnym i zjawiskami, jakie wraz z nim się pojawiają. W związku z powyższym oczekiwane jest znalezienie właściwego środka zaradczego do rozwiązania problemów społecznych. Mając świadomość, że staje się to trudnym wyzwaniem dla przedstawicieli władz samorządu terytorialnego i środowisk działających w zakresie pomocy i integracji społecznej, nastąpiła potrzeba usystematyzowania identyfikowanej problematyki oraz wskazanie priorytetów działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych.

Obowiązek opracowania i realizacji strategii na szczeblu powiatowym wynika z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na mocy którego do zadań własnych powiatu należy *„opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami."*

Sformułowanie niniejszej Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest, zatem odpowiedzią na realną sytuację ekonomiczno-społeczną mieszkańców powiatu i stanowi wyraz dbałości społeczności lokalnej w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom. Strategia rozwiązywania problemów społecznych i integracji to ważny dokument strategiczny dla lokalnej polityki społecznej jednostek samorządu terytorialnego, kieruje bowiem działania władz samorządowych i instytucji pomocy społecznej na terenie lokalnym, na pełnienie aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego, interdyscyplinarnego systemu polityki społecznej.

Celem Strategii są długofalowe działania systemowe polegające na inwestycji w kapitał ludzki m.in. poprawę sytuacji materialnej mieszkańców powiatu czy działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia. Kierunki tych działań pozwolą na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Określając misję, wyznaczając cele strategiczne oraz wdrażając kompleksowe działania, Strategia przyczyni się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizowania ich skutków oraz stanowi szansę na stworzenie nowych kierunków w relacjach interpersonalnych pomiędzy uczestnikami życia społecznego, wpłynie na poprawę integracji, w tym instytucjonalnej w Powiecie Nowodworskim oraz pobudzi aktywność społeczną lokalnych mieszkańców.

Niniejsza Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, ochrony zdrowia, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych. Strategia oparta jest na partnerstwie lokalnym, jako zasadzie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców powiatu, co pozwala na rozwój i pogłębianie współpracy pomiędzy uczestnikami życia społecznego, instytucjami, organizacjami i środowiskami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego. Skuteczność realizacji wyznaczonych w tej Strategii kierunków działań będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych środków finansowych jak również aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych.

Dokument ma charakter wieloletni, został przygotowany na lata 2016- 2026. Jest zgodny

z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej, stanowi, bowiem materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Zawiera diagnozę sytuacji społecznej i prognozę zmian problemów społecznych w perspektywie dziesięciu lat. Identyfikacja najważniejszych kwestii społecznych została nakreślona na podstawie przedłożonych materiałów statystycznych i urzędowych, będących w posiadaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie lub pozyskanych od innych instytucji, a także poddana narzędziom analizy strategicznej, do których należy zaliczyć identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT).

1.Etapy procesu tworzenia strategii

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016- 2026” jest dokumentem koordynującym działania różnych podmiotów działających w sferze społecznej. W Powiecie Nowodworskim w procesie tworzenia niniejszej strategii uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, policji i przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Zespól powołany został Zarządzeniem Nr 27/2015 Starosty Nowodworskiego z dnia 19 maja 2015 r., w składzie wytypowanym przez instytucje samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe. Do niego należą:

1. Barbara Ogrodowska - Wicestarosta Nowodworski;
2. Dorota Betkier – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim;
3. Izabela Narewska – Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim;
4. Joanna Brucka – Wicedyrektor Zespołu Szkół Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim;
5. Maria Pawłowska – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Stegnie;
6. Marek Załuga – Prezes Stowarzyszenia „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim, Przewodniczący Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych Powiatu Nowodworskiego;
7. Karolina Fudut - Schüll – przedstawiciel Stowarzyszenia Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze;
8. Monika Jeżewska – przedstawiciel Stowarzyszenia dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie;
9. Hary Lau – Przewodniczący Oddziału Rejonowego Zarządu Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Nowym Dworze Gdańskim;
10. Jerzy Lubaczewski – Prezes Zarządu Koła Powiatowego Polskiego Związku Niewidomych w Nowym Dworze Gdańskim;
11. Wioletta Odoom – pedagog Zespołu Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim;
12. Elżbieta Brzezinska – przedstawiciel Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
13. Zbigniew Olszewski – przedstawiciel Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Nowym Dworze Gdańskim;
14. Magdalena Palka – referent Zespołu ds. Prewencji Kryminalnej Nieletnich i Patologii, Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim;
15. Joanna Kruszewska – inspektor Straży Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim;
16. Karolina Iwaniak – inspektor Zespołu ds. pozyskiwania środków pozabudżetowych, turystyki, promocji i sportu Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim;
17. Agnieszka Murawska – kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
18. Lucyna Gręda – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie;

19. Alicja Skotnicka – przedstawiciel Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
20. Dorota Sieńczak – pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztutowie;
21. Elżbieta Skrodzka – przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostaszewie;
22. Katarzyna Zięcik – inspektor ds. osób niepełnosprawnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim;
23. Joanna Zakrzewska – inspektor ds. pomocy instytucjonalnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim;
24. Katarzyna Żukowska – specjalista ds. rodziny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Świadomość konieczności partycypacji w tworzeniu niniejszej Strategii przez osoby wywodzące się z różnych środowisk i nade wszystko wyróżniające się zasobem wiedzy, umiejętności, kompetencji i doświadczeń pozwoliła na stworzenie planu działań powołanego zespołu.
Do zadań należało:

1) dokonanie analizy treści aktualnie obowiązującej „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015”;
2) dokonanie diagnozy i analizy środowiska Powiatu Nowodworskiego w obszarach problemów społecznych;
3) opracowanie i wytyczenie obszarów i kierunków działań, celów szczegółowych, problemów, potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej w odniesieniu do zapisów Strategii;
4) opracowanie projektu „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 – 2026”;
5) przekazanie konceptu strategii do konsultacji poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim a w szczególności przekazanie projektu dokumentu wszystkim Ośrodkom Pomocy Społecznej Powiatu Nowodworskiego;
6) opracowanie projektu Strategii z uwzględnieniem uwag i wniosków zgłoszonych w drodze konsultacji;
7) przekazanie projektu „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 – 2026” Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim do zatwierdzenia przez Radę Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

2.Charakterystyka Powiatu Nowodworskiego, w tym diagnoza sytuacji społecznej oraz uwarunkowania demograficzno-społeczne

Powiat Nowodworski został utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Siedzibą władz samorządowych Powiatu jest miasto Nowy Dwór Gdański.

Rysunek 1. Mapa administracyjna Powiatu Nowodworskiego

Powiat Nowodworski usytuowany jest w północno-wschodniej części województwa pomorskiego na terenie Żuław Wiślanych i Mierzei Wiślanej. Jest to powiat nadmorski, od północy graniczy z Zatoką Gdańską, od wschodu z Zalewem Wiślanym i rzeką Nogat, oraz rzeką Wisłą. Położenie oraz warunki demograficzne sprawiają, iż region jest charakterystyczny pod wieloma względami. Jednym z nich jest łatwa dostępność mieszkańców Powiatu do miasta Elbląg (województwo warmińsko – mazurskie) oraz aglomeracji Trójmiasta. Do centrum Gdańska odległość od Nowego Dworu Gdańskiego wynosi jedynie 40 km. Warto wskazać, iż dzięki położeniu przy drodze krajowej nr 7 Gdańsk - Warszawa, cała infrastruktura komunikacyjna jest łatwo dostępna dla mieszkańców Powiatu.
Miasto Nowy Dwór Gdański uznaje się za stolicę Żuław Wiślanych położonym nad rzeką Tugą.

W skład Powiatu Nowodworskiego wchodzą:

Miasto i Gmina Nowy Dwór Gdański,
Miasto Krynica Morska,
Gminy wiejskie: Ostaszewo, Stegna, Sztutowo.

Tabela 1. Podział terytorialny Powiatu Nowodworskiego

Lp.	Jednostka terytorialna	Wartość	Jednostka miary
1.	Nowy Dwór Gdański	21 320	ha
2.	Nowy Dwór Gdański-miasto	507	ha

3.	Nowy Dwór Gdański- obszar wiejski	20 813	ha
4.	Ostaszewo	6 070	ha
5.	Sztutowo	11 153	ha
6.	Krynica Morska	11 601	ha
7.	Stegna	17 009	ha
8.	Powiat Nowodworski	67 153	ha

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim, na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 2. Ludność zamieszkująca Powiat Nowodworski z podziałem na poszczególne grupy wiekowe (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.)

Lp.	***Ogółem***	***Mężczyźni***	***Kobiety***	***Miasto razem***	***Mężczyźni***	***Kobiety***	***Wieś razem***	***Mężczyźni***	***Kobiety***
Nowodworski	36 254	18 000	18 254	11 350	5 435	5 915	24 904	12 565	12 339
Wiek przedprodukcyjny do 18 r.ż.	6 987	3 577	3 410	2 032	1 044	988	4 955	2 533	2 422
Wiek produkcyjny	23 398	12 672	10 726	7 265	3 816	3 449	16 133	8 856	7 277
18-64 lata mężczyźni	12 672	12 672	X	3 816	3 816	X	8 856	8 856	X
18-59 lata kobiety	10 726	X	10 726	3 449	X	3 449	7 277	X	7 277
Wiek poprodukcyjny od 60 r.ż.	5 869	1 751	4 118	2 053	575	1 478	3 816	1 176	2 640
Edukacyjne grupy wieku od 3-24 lat	9 509	4 923	4 586	2 830	1 470	1 360	6 679	3 453	3 226

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim, na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 3. Liczba ludności Powiatu Nowodworskiego

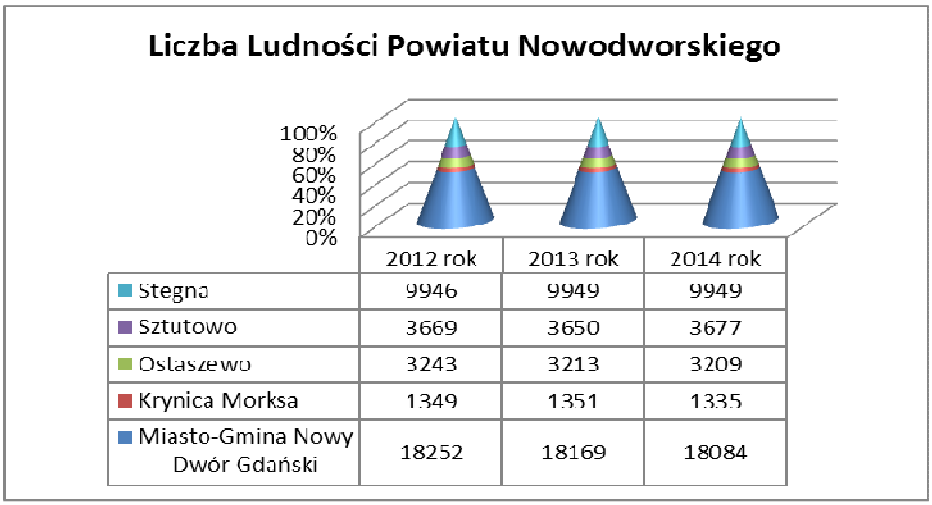

	2012 rok	2013 rok	2014 rok
Stegna	9946	9949	9949
Sztutowo	3669	3650	3677
Ostaszewo	3243	3213	3209
Krynica Morska	1349	1351	1335
Miasto-Gmina Nowy Dwór Gdański	18252	18169	18084

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim, na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego.

3.Zasoby instytucjonalne Powiatu

Jednostki organizacyjne funkcjonujące na terenie Powiatu stanowią zasoby instytucjonalne.

Tabela 4. Zasoby Instytucjonalne Powiatu Nowodworskiego

Instytucja:	Adres:	Telefon:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 28 A	55 246 81 75, 55 246 82 05
Zespół Szkół Nr 1	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. 3-Maja 3	55 247 20 21
Zespół Szkół Nr 2	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 54	55 247 24 91
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 52	55 247 23 21
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. 3-Maja 6	55 247 22 82
Powiatowy Urząd Pracy	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Morska 1	55 247 36 03
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 53	55 247 23 33
Komenda Powiatowa Policji	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Kościuszki 10	55 246 92 72
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Dworcowa 12	55 247 22 13
Dom Pomocy Społecznej MORS	82-103 Stegna, ul. Morska 11	55 247 83 84
Zarząd Dróg Powiatowych	82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Morska 1	55 247 22 35

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim.

3.1. Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim realizuje zadania samorządu terytorialnego w zakresie polityki rynku pracy. W oparciu, o utworzony Powiatowy program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na terenie Powiatu Nowodworskiego w perspektywie na lata 2013-2020, Powiatowy Urząd Pracy, co roku podejmuje działania zmierzające do ograniczenia bezrobocia. Działania PUP polegają między innymi na aktywizacji osób bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz pozyskiwaniu środków w 2014 r. w ramach następujących programów:

1) „Twoja Szansa II" przeznaczonych na organizację: robót publicznych, szkoleń i refundacji stanowisk pracy oraz wypłatę premii motywacyjnych dla pracodawców, którzy zatrudnili osoby bezrobotne po zakończonym programie na minimum 3 miesiące na cały etat;

2) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, na organizację: staży, szkoleń grupowych, refundacji stanowisk pracy oraz na dotacje dla bezrobotnych na otwarcie działalności gospodarczej.

W ramach Rezerwy Ministra na następujące programy:

1) na aktywizację osób do 30 roku życia, (na organizacje szkoleń w ramach bonów szkoleniowych, staży w ramach bonów stażowych, refundacji stanowisk pracy, udzielenie dotacji na otworzenie działalności gospodarczych, na zwrot kosztów dojazdów do pracy oraz refundację składki ZUS za zatrudnienie osoby do 30 r.ż.);
2) na aktywizację osób w wieku 30-50 lat, (na udzielenie dotacji dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej, na refundację stanowiska pracy oraz zwrot kosztów dojazdów do pracy);
3) na aktywizację osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, (na organizację szkoleń, robót publicznych, udzielenie dotacji na założenie działalności gospodarczej, refundacje dla pracodawców na stworzenie stanowisk pracy oraz na refundację kosztów dojazdu do pracy);
4) na aktywizacje osób z regionów wysokiego bezrobocia, (na organizację robót publicznych);
5) na tworzenie i przystępowanie do spółdzielni socjalnych, (dotacje na przystąpienie do spółdzielni socjalnej osób prawnych i osób fizycznych).

Na rehabilitację zawodową ze środków PFRON:

1) na utworzenie 2 stanowisk pracy;
2) w ramach Programu „Junior" dla osób ze znacznym, umiarkowanym oraz lekkim stopniem niepełnosprawności, (na wypłatę świadczeń na rehabilitację zawodową dla osób niepełnosprawnych oraz przyznanie jednorazowej premii dla pracodawcy po zakończonym programie, natomiast stypendium z tyt. odbywania stażu refundowane było ze środków własnych w ramach Funduszu Pracy) ;
3) w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami II – obszar G na realizację zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, (na utworzenie 1 stanowiska pracy).

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim podejmuje również działania związane z pozyskiwaniem pracodawców. Przedsięwzięcia mają na celu promowanie usług doradztwa personalnego, pozyskiwanie ofert pracy bądź uzyskanie informacji o potrzebach kadrowych i sytuacji pracodawców, przedsiębiorstw. Zajmuje się organizowaniem spotkań informacyjnych dla pracodawców z terenu powiatu nowodworskiego celem przedstawienia ofert nowych form pomocy wprowadzonych nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym Krajowego Funduszu Szkoleniowego na kształcenie ustawiczne osób pracujących w wieku 45+.

Ponadto Urząd Pracy organizuje spotkania pośredników pracy i doradców zawodowych z młodzieżą gimnazjalną i ponadgimnazjalną związaną z promowaniem lokalnego rynku pracy oraz rozpowszechnianiem informacji wśród osób bezrobotnych o możliwości skorzystania z uczestnictwa w giełdach pracy w aglomeracjach takich jak; Gdańska, Malbork czy Elbląg, celem skutecznego poszukiwania i pozyskania pracy poza miejscem zamieszkania.

Powiatowy Urząd Pracy zajmuje się kierowaniem osób bezrobotnych do Pomorskiego Ośrodka Kompetencji w Gdańsku w ramach zawartego porozumienia z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Gdańsku w sprawie współpracy na rzecz realizacji Projektu Innowacyjnego - Projektu Współpracy Ponadnarodowej pt. „Wielowymiarowy model wsparcia i identyfikacji kompetencji zawodowych”. Głównym celem przedsięwzięcia jest rozszerzenie usług poradnictwa zawodowego o pogłębioną ocenę kompetencji i predyspozycji zawodowych osób z grup wymagających szczególnego wsparcia (osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne, osoby 50+).

Innymi działaniami, których podejmuje się Powiatowy Urząd Pracy, są:

1) organizacja giełd pracy na terenie urzędu pracy celem wsparcia pracodawców w wyborze odpowiedniego kandydata na wolne miejsce pracy;
2) organizacja kwartalnych posiedzeń Powiatowej Rady Zatrudnienia/ Powiatowej Rady Rynku Pracy;
3) promowanie internetowego systemu rejestracji osób bezrobotnych;
4) organizowanie warsztatów dla bezrobotnych rozważających prowadzenie działalności gospodarczej;
5) inicjowanie spotkań z kierownikami Ośrodków Pomocy Społecznej w celu omówienia zasad współpracy pomiędzy pracownikami socjalnymi a pośrednikami pracy i doradcami zawodowymi w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych;
6) zachęcanie młodzieży do uczestnictwa w Pomorskim Dniu Przedsiębiorczości promującym indywidualną działalność gospodarczą oraz aktualne oferty i stanowiska pracy na lokalnym rynku;
7) współpraca z Pomorską Wojewódzką Komendą Ochotniczych Hufców Pracy w Gdańsku na rzecz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

3.2. Edukacja

Edukacja jest niewątpliwie jednym z najważniejszych czynników warunkujących rozwój społeczeństwa. Powiat Nowodworski dysponuje i oferuje szerokie zaplecze edukacyjne. Na terenie Powiatu funkcjonuje Zespół Szkół Nr 1 w skład, którego wchodzi Liceum Ogólnokształcące i Gimnazjum Sportowe oraz Zespół Szkół Nr 2 w ramach, którego funkcjonuje Technikum i Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Nowym Dworze Gdańskim.

Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim oferuje następujące profile kształcenia: humanistyczny, mundurowy, biznesowo – polityczny, sportowy, matematyczno – fizyczny i biologiczno-chemiczny.

Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim w swej ofercie proponuje:

Technikum o specjalnościach:
TOT-Technik obsługi turystycznej
TŻ-Technik żywienia i usług gastronomicznych
TI-Technik informatyk
TM-Technik mechanik

Zasadnicza Szkoła Zawodowa przygotowująca do zawodu: kucharz, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych oraz o specjalności wielozawodowej np.: fryzjer, cukiernik, piekarz, stolarz, murarz-tynkarz, tapicer, elektryk, elektromechanik pojazdów samochodowych, blacharz samochodowy, operator obrabiarek skrawających, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, ślusarz, wulkanizator i inne.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Specjalnym Ośrodku Szkolno -Wychowawczym proponuje następujące kierunki przygotowujące do zawodu: kucharz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie oraz pracownik pomocniczy obsługi hotelowej.

3.3. Kultura

Powiat Nowodworski cechuje się zróżnicowaną strukturą dziedzictwa kulturowego. Do największych obiektów sakralnych naszego regionu należą kościół ryglowy w Stegnie z XVII wieku, kościół gotycki z XIV w. w Niedźwiedzicy, kościół gotycki w Nowej Cerkwi, murowany kościół z 1841 r., zbudowany na fundamentach rozebranego w roku 1639 kościoła gotyckiego w Żuławkach, murowany kościół z 1344 r. w Kmiecinie z niepowtarzalną architekturą, kościół murowany z połowy XIV wieku w Orłowie, kościół częściowo drewniany, częściowo murowany z XIV i XVI wieku w Marynowach, kościół murowany z 1334 r. z wieżą z 1337 r. w Jezierniku, drewniany kościół z 1712 r. z gontowym dachem, organami z 1687 r. oraz starymi malowidłami w Palczewie, kościół neogotycki z 1847r. z dzwonem pochodzącym z kościoła ewangelickiego datowanym na 1834 r. w Nowym Dworze Gdańskim.

Ponadto, na terenie Żuław znajdują się liczne pomniki, obeliski upamiętniające życie i historię pierwszych osadników. W Sztutowie znajduje się były niemiecki obóz koncentracyjny z czasów II wojny światowej Stutthof.

W Nowym Dworze Gdańskim od 11 czerwca 1994 r. otwarte jest dla zwiedzających Muzeum Żuławskie. Stało się ono nieocenionym elementem kształtowania regionalnej tożsamości mieszkańców Delty Wisły. Znajdują się w nim stroje, przedmioty i eksponaty codziennego użytku i narzędzia pracy dawnych mieszkańców Żuław. Sala konferencyjna mieszcząca się w zasobach obiektu muzealnego jest ważnym miejscem wielu wydarzeń artystycznych, fotograficznych, malarskich i muzycznych mieszkańców.

W Powiecie Nowodworskim na terenie miasta Nowy Dwór Gdański prężnie działa Żuławski Ośrodek Kultury, dysponujący salą widowiskową na ok. 400 miejsc wykorzystywaną, jako sala

kinowa, teatralna i balowa na potrzeby kulturalne lokalnych mieszkańców. Misją Żuławskiego Ośrodka Kultury jest, „pobudzanie i kształtowanie aktywności społeczno-kulturowej na Żuławach, poprzez kreowanie, inspirowanie i wspieranie działań twórczych oraz integrowanie różnych środowisk w sposób otwarty i dostępny dla wszystkich grup społecznych". Atrakcyjność oferty przedkłada się na czynny udział mieszkańców w zajęciach takich jak: balet, studio wokalne, pracownia gitary czy pracownia ceramiki.

Warto wspomnieć o Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich, w którym prezentowana jest ekspozycja związana ze szkutnictwem rejonu.

3.4. Sport i zdrowie

Powiat Nowodworski może również poszczycić się dobrze rozwiniętą infrastrukturą obiektów sportowych. W rejonie funkcjonują takie obiekty sportowe, jak: boiska do piłki nożnej – Orlik, boiska do koszykówki, boisko wielofunkcyjne, centrum sportowo rekreacyjne, sale gimnastyczne w szkołach, siłownie, korty tenisowe, stadion, wiejskie boiska sportowe, baseny. Warto wymienić kluby sportowe dostępne dla mieszkańców naszego powiatu, których wykaz dostępny jest również w „Programie rozwoju sportu i kultury fizycznej w Powiecie Nowodworskim na lata 2014-2020". Do nich należą:

1) Ludowy Klub Sportowy „Żuławy", ul. Warszawska 22, 82-100 Nowy Dwór Gdański;
2) Żuławskie Towarzystwo Sportowe, ul. Drzymały 4, 82-100 Nowy Dwór Gdański;
3) Jach Klub Krynica Morska, ul. Bojerów 4, 82-120 Krynica Morska;
4) Szkolny Klub Sportowy „Olimpijczyk", przy Szkole Podstawowej w Wiercinach, 82-100 Nowy Dwór Gdański, Wierciny 12;
5) Szkolny Klub Sportowy „Trops", przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim;
   82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Chrobrego 1;
6) Szkolny Klub Sportowy „Sprawni Inaczej" w Nowym Dworze Gdańskim, 82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 52;
7) Uczniowski Klub Sportowy „Jantar", przy Szkole Podstawowej w Jantarze, 82-103 Stegna, Jantar;
8) Szkolny Klub Sportowy „Stoper", przy Gimnazjum w Ostaszewie, 82-112 Ostaszewo;
9) Uczniowski Klub Sportowy w Solnicy, 82-100 Nowy Dwór Gdański, Solnica;
10) Uczniowski Klub Sportowy „Barkas", przy Zespole Szkół w Sztutowie, 82110 Sztutowo, ul. Szkolna 13;
11) Szkolny Klub Sportowy „Olimp", przy Zespole Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim, 82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 54;
12) Szkolny Klub Sportowy „Orzeł", przy Szkole Podstawowej w Nowej Cerkwi, 82-112 Ostaszewo, Nowa Cerkiew;
13) Uczniowski Klub Sportowy „Lider, przy Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Nowym Dworze Gdańskim, 82-100 Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 52;
14) Żuławskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Stegnie, 82-103 Stegna, ul. Gdańska2;
15) Uczniowski Klub Sportowy „Morze", przy Szkole Podstawowej w Stegnie, 82-103 Stegna, ul. Powstańców Warszawy 2;
16) Towarzystwo Sportowe Mierzei Wiślanej, ul. Obozowa 16, 82-110 Sztutowo;

17) Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe Stegna, ul. Gdańska 36 a, 82-103 Stegna;
18) Uczniowski Klub Sportowy „Ogólniak”, Zespół Szkół Nr 1, ul. 3 Maja 3, 82-100 Nowy Dwór Gdański;
19) Powiatowy Szkolny Klub Sportowy, ul. Szkolna 3, 82-100 Nowy Dwór Gdański;
20) Klub Sportowy „Minigolf Krynica Morska”, ul. Rybacka 92 A, 82-120 Krynica Morska;
21) Klub Sportowy „Bryza” Sztutowo, ul. Zaułek 16/5, 82-110 Sztutowo.

Istniejące kluby sportowe sprzyjają promocji zdrowego stylu życia oraz rozwijaniu umiejętności i pasji mieszkańców. Na terenie Powiatu Nowodworskiego szkoły organizują imprezy sportowo - rekreacyjne.

Da najbardziej znanych imprez sportowych należą:

1) Żuławski Sztafetowy Bieg Pamięci Narodowej;
2) Ruch jest lekiem – strefa wolnego czasu;
3) Sport jest metodą na zdrowie;
4) Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Gimnazjada i Licealiada;
5) Wiosenne turnieje samorządowe w piłce siatkowej;
6) Pomorski Turniej Piłki Nożnej o Puchar Starosty Nowodworskiego;
7) Wakacyjny Turniej Piłki Nożnej „Żuław Cup”;
8) Mistrzostwa Szkół Podstawowych w mini zapasach;
9) Turniej o Puchar Nogatu w piłce nożnej;
10) Beach soccer, jako sport regionalny;
11) Powiatowa Liga Mini-siatkówki „Mini-Liga”;
12) Piłka lekarstwem na nudę;
13) Międzynarodowy Turniej Podnoszenia Ciężarów „Bursztynowa Sztanga”;
14) Memoriał Szachowy im. Ofiar Stutthofu, Memoriał Szachowy im. Mjr. H.Sucharskiego;
15) Powiatowe zawody pływackie w Jantarze;
16) Sztutowskie Lato-cykl imprez sportowo-rekreacyjnych.

Szpital w Nowym Dworze Gdańskim jest prowadzony przez Pomorskie Centrum Zdrowia w Malborku. Funkcjonuje w nim Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, oddział wewnętrzny oraz specjalistyczna przychodnia, obejmująca następujące poradnie: chirurgiczna, ortopedyczna, laryngologiczna, dermatologiczna, okulistyczna, onkologiczna, pulmonologiczna oraz poradnia ginekologiczno – położnicza.

Ponadto na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonują Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, które zapewniają dostęp do opieki medycznej, w tym specjalistycznej.

Ważną rolę pełni poradnia zdrowia psychicznego. Można w niej uzyskać pomoc i konsultacje w zakresie diagnozy i leczenia zdrowia psychicznego.

3.5. Organizacje pozarządowe

Przyglądając się charakterystyce Powiatu Nowodworskiego, należy uwzględnić działalność organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu. Jest to nieodzowny element wspierający poszczególne gałęzie środowiska społeczności nowodworskiej.

W Powiecie Nowodworskim funkcjonuje około siedemdziesięciu różnych Organizacji Pozarządowych. Szczegółowe dane na temat Organizacji Pozarządowych widnieją na stronie

internetowej Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim. Dane adresowe są na bieżąco aktualizowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

4. Pomoc społeczna w Powiecie Nowodworskim - zadania własne oraz zlecone

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka" (zapisy ustawy o pomocy społecznej).

Priorytetowym zadaniem systemu pomocy społecznej jest zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego (gminach, miastach i powiatach) oraz na organach administracji rządowej.

Zadania własne gminy oraz zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez:

1) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Konopnickiej 12 w Nowym Dworze Gdańskim;
2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Górników 15 w Krynicy Morskiej;
3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Wojska Polskiego 12 w Stegnie;
4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Gdańska 55 w Sztutowie;
5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kościuszki 11 w Ostaszewie.

4.1.Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zadania własne powiatu oraz zlecone powiatowi przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Jest to jednostka organizacyjna, wchodząca w skład jednostek samorządowych Powiatu Nowodworskiego.

Głównym celem działania jednostki organizacyjnej utworzonej dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej jest wsparcie osób i rodzin w kierunku prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie oraz na miarę możliwości doprowadzenie do życiowego ich usamodzielnienia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zajmuje I piętro budynku znajdującego się przy ul. Warszawskiej 28A, 82-100 Nowy Dwór Gdański. Budynek Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie został przekazany przez Zarząd Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w trwały zarząd Dyrektorowi PCPR. Jednostka dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych: podjazd do budynku, winda, zamontowane poręcze.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi gospodarkę finansową w formie jednostki

budżetowej. Działaniem statutowym obejmuje teren Powiatu Nowodworskiego, realizując i koordynując zadania - przede wszystkim wynikające z ustaw:

1) ustawy o samorządzie powiatowym;
2) ustawy o pomocy społecznej;
3) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
4) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
5) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.

Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie ustawy powierzyły niezwykle istotne i odpowiedzialne zadania, jakimi są: opieka nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców, pomoc osobom niepełnosprawnym i w podeszłym wieku oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Nad bieżącą działalnością oraz nad realizacją zadań własnych nadzór sprawuje Starosta Powiatu w szczególności w zakresie spraw finansowych i administracyjnych w zakresie obowiązujących przepisów, zaś zadania zlecone powiatowi przez administrację rządową nadzoruje Wojewoda Pomorski za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ściśle współpracuje z instytucjami, organizacjami (stowarzyszeniami) i innymi podmiotami, które funkcjonują w Powiecie i poza nim: Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Sądem Rejonowym, Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Gdańsku. Dzięki tej współpracy podejmowane działania maja charakter interdyscyplinarny – co zapewnia kompleksową pomoc i wsparcie.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim występują następujące stanowiska pracy, zgodnie z aktualną strukturą organizacyjną:

1) zespół ds. pieczy zastępczej;
2) dział świadczeń;
3) stanowisko ds. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych;
4) stanowisko ds. obsługi finansowo – księgowej;
5) stanowisko ds. pomocy instytucjonalnej, kadr i obsługi administracyjno – organizacyjnej;
6) stanowisko obsługi informatycznej;
7) stanowisko obsługi kancelaryjnej i sekretariatu;
8) stanowiska gospodarcze;
9) Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
10) mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych oraz opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Do głównych grup dyspanseryjnych PCPR należą:

1) osoby niepełnosprawne;
2) rodziny zastępcze;
3) osoby znajdujące się w kryzysie;
4) usamodzielniani, w tym osoby opuszczające pieczę zastępczą.

4.1.1.Piecza zastępcza i usamodzielniani

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim na podstawie Zarządzenia Nr 44/2011 Starosty Nowodworskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zostało wyznaczone Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Do zadań pieczy zastępczej należy zapewnienie dziecku pozbawionemu opieki i wychowania, warunków do prawidłowego rozwoju – najlepiej w rodzinie naturalnej, a gdy nie jest to możliwe w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza jest okresowa, a jej celem jest wsparcie rodziny dysfunkcyjnej do czasu wyeliminowania problemu. Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci poza środowiskiem jest bezradność życiowa oraz obniżona wydolność wychowawcza rodziców, połączona często z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy.

Tabela 5. Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	**2012**	**2013**	**2014**
Sieroctwo	5	4	2
Półsieroctwo	7	8	6
Alkohol	36	31	23
Przemoc w rodzinie	0	1	1
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	8	9	10
Niepełnosprawność, co najmniej jednego z rodziców	12	5	2
Długotrwała lub ciężka choroba	0	0	2
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	5	8	5
Pobyt za granicą, co najmniej jednego z rodziców	6	6	3
Inne	22	13	21

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

Rodzice niewłaściwie wypełniający swą funkcję opiekuńczo-wychowawczą mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni. Z tego powodu dzieci obejmowane są różnymi formami opieki zastępczej.

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych w powiecie nowodworskim w latach 2012 -2014

Wyszczególnione	**2012**	**2013**	**2014**
Rodziny zastępcze spokrewnione	31	40	31
Rodziny zastępcze niezawodowe	14	18	10
Rodziny zastępcze zawodowe	3	2	2
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Rodzinny Dom Dziecka	2	1	1

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

Tabela 7. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w powiecie nowodworskim w latach 2012-2014

Dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej:	**2012**	**2013**	**2014**
spokrewnionej	48	53	47
niezawodowej	25	16	15
zawodowej	15	8	7
pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	7	4	6
OGÓŁEM	**95**	**81**	**75**

Źródło: opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

Od 2014 r. na terenie Powiatu Nowodworskiego, funkcjonuje placówka opiekuńczo - wychowawcza typu socjalizacyjnego „Dom dla Dzieci" w Nowym Dworze Gdańskim, w której umieszczonych jest czternaścioro wychowanków.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim – Zespół rodzinnej pieczy zastępczej realizując założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oferuje rodzinom zastępczym wsparcie psychologiczne, prawne oraz socjalne. Od 2014 r. odbywają się spotkania grup wsparcia zarówno dla rodziców zastępczych oraz dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

W Powiecie Nowodworskim brak jest osób chętnych do objęcia dzieci pieczą i pełnienia funkcji rodziny zastępczej. PCPR promuje tę formę zabezpieczenia dzieci, poprzez udostępnianie ulotek informacyjnych, umieszczanie informacji na stronie internetowej o zasadach działalności i funkcjonowania rodzin zastępczych. Ponadto, organizowany jest festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego promujący tę szlachetną ideę.

Rodzice biologiczni, których dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej, zobowiązani są zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do solidarnego ponoszenia odpłatności za utrzymanie i pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Usamodzielniani

Opuszczenie systemu pieczy zastępczej dla młodych ludzi jest procesem trudnym, ale koniecznym, aby wkroczyć w dorosłe życie. Wychowankowie mają jednak małą świadomość istoty usamodzielnienia i roli, jaką winni pełnić w tym długotrwałym procesie. Tylko zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie wychowanków ułatwi prawidłowy przebieg procesu usamodzielnienia. Głównym celem w usamodzielnieniu jest, zatem integracja wychowanków pieczy zastępczej ze środowiskiem oraz przygotowanie ich do samodzielnego życia. Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia polega m.in. na:

1) poradnictwie w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia;
2) udzielaniu pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz pomocy rzeczowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
3) działaniach na rzecz pozyskiwania mieszkań dla osób usamodzielniających się;
4) udostępnianiu miejsc w mieszkaniach chronionych mieszczących się na terenie powiatu nowodworskiego;
5) zwiększaniu kompetencji społecznych w zakresie rozwoju osobowego i relacji interpersonalnych poprzez kształtowanie poczucia odpowiedzialności, sprawczości, wiary w siebie i własne możliwości;
6) zachęcaniu do podnoszenia aspiracji edukacyjnych poprzez uświadamianie roli wykształcenia w życiu społecznym i zawodowym;
7) podnoszeniu kwalifikacji zawodowych usamodzielnianych wychowanków poprzez możliwość uczestnictwa w projektach, kursach, szkoleniach zawodowych;
8) usługach w zakresie poradnictwa prawnego;
9) pracy socjalnej i wsparciu psychologicznym wychowanków pieczy zastępczej mające na celu wyrównywanie szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu, motywujące do aktywności społecznej, aktywizacji zawodowej dającej poczucie przynależności i integracji ze środowiskiem.

Tabela 8. Pełnoletni wychowankowie pozostający w pieczy zastępczej oraz opuszczający pieczę zastępczą i kontynuujący naukę w latach 2013-2014

Rok	Liczba wychowanków pozostających w pieczy i kontynuujący naukę	Liczba osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą i kontynuujących naukę
2013	4	22
2014	6	24

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

4.1.2.Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata. Od wielu lat środowisko osób niepełnosprawnych walczy o przestrzeganie podstawowych praw osób niepełnosprawnych, jakimi są: prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, swobodny dostęp do obiektów użyteczności publicznej, swobodne komunikowanie, przemieszczanie się, dostęp do informacji, pełne uczestnictwo w życiu publicznym i zawodowym.

Definicja zawarta w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych mówi: "Niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę, oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji".

Natomiast ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawęża powyższą definicję, określając: "Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”.

Biorąc pod uwagę powyżej przytoczone definicje, niepełnosprawność przedstawia się, jako zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych, może być fizyczna, intelektualna lub polegać na dysfunkcji zmysłów; może wynikać z choroby somatycznej lub choroby umysłowej. Wymienione zaburzenia, sytuacje mogą mieć charakter stały lub przejściowy. Niepełnosprawność dotyczy osób w każdym wieku. Dla szczegółowego określenia potrzeb osób niepełnosprawnych przyjmujemy podział na siedem głównych grup:

1) osoby niewidome i słabo widzące;
2) osoby głuche i niedosłyszące;
3) osoby niepełnosprawne intelektualnie;
4) osoby chore psychicznie;
5) osoby niepełnosprawne ruchowo;
6) osoby starsze, niepełnosprawne z ogólnego stanu zdrowia;
7) ze względu na poszczególne rodzaje schorzeń (np. układu krążenia, cukrzyca, hemofilia, choroby nowotworowe).

Wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielnych wyborów.

Osoby niepełnosprawne w Powiecie Nowodworskim

Liczba osób niepełnosprawnych jest trudna do oszacowania, gdyż ulega ciągłym zmianom. Według danych Narodowego Spisu Powszechnego (z 2011 roku), Powiat Nowodworski liczy 36 521 mieszkańców, wśród których żyje 4 409 osób niepełnosprawnych, co stanowi 12,07% społeczności powiatu.

Tabela 9. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Nowodworskim

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W POWIECIE						
wiek od 0 do 15 lat	znaczny stopień niepełnosprawności	umiarkowany stopień niepełnosprawności	lekki stopień niepełnosprawności	niepełnosprawne prawnie	niepełnosprawne biologicznie	prawnie o nieustalonym stopniu niepełnosprawności
157	**1262**	**1141**	**582**	**3237**	**1172**	**96**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – NSP 2011 r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy (wg GUS na koniec 2014 roku) zarejestrowanych jest 3.125 osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy w tym 109 osób niepełnosprawnych, co stanowi 3,5 % ogółu zarejestrowanych osób.

Tabela 10. Liczba niepełnosprawnych osób zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne i poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu w latach 2011-2014.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE - BEZROBOTNE					OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE POSZUKUJACE PRACY I NIE POZOSTAJACE W ZATRUDNIENIU			
LATA	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
OGÓŁEM	108	109	104	109	13	18	14	6
STOPIEŃ ZNACZNY	4	5	7	7	3	6	3	1
STOPIEŃ UMIARKOWANY	44	54	50	48	9	1	8	4
STOPIEŃ LEKKI	60	50	47	54	1	11	3	1

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z PUP w Nowym Dworze Gd.

W 2009 roku opracowany został dokument pn. "Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2009 – 2015". Zawiera on kompleksowy program działania na rzecz osób niepełnosprawnych, który obejmuje wszystkie dziedziny i przejawy życia w sferze zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych społeczności lokalnej.

Problemy życiowe osób niepełnosprawnych są takie same jak wszystkich innych członków społeczeństwa. Większość z nich chce i może uczyć się, pracować oraz żyć z pożytkiem dla siebie i innych. Potrzeby ich różnią się tylko w zakresie możliwości zaspakajania niektórych potrzeb jak np. spędzanie wolnego czasu. Nie wynika to z braku chęci udziału w tych formach życia, lecz z występujących licznych barier, których pokonanie wymaga wysiłku lub jest wręcz niemożliwe.

Na co dzień osoby niepełnosprawne z naszego powiatu borykają się z następującymi problemami:

1) brak akceptacji w środowisku lokalnym;
2) duży poziom ubóstwa wśród osób niepełnosprawnych;
3) utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych;
4) bezrobocie, brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
5) problemy ze zdrowiem psychicznym;
6) brak środków transportu dla osób niepełnosprawnych;
7) samotność, choroba, izolacja;
8) niski poziom świadczonych usług dla osób niepełnosprawnych;
9) niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów;
10) utrudniony dostęp do usług opiekuńczych;
11) występowanie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej;
12) brak lokali do organizacji spotkań organizujących czas wolny osobom niepełnosprawnym;
13) niski poziom edukacji społecznej na temat sytuacji i statusu niepełnosprawnych osób;
14) małe nagłośnienie informacji o działalności PFRON.

Zapobieganie niepełnosprawności i zmniejszanie ich skutków jest dla społeczeństwa mniej kosztowne niż konieczność zapewnienia późniejszej opieki nad osobami niepełnosprawnymi i podejmowania działań zmierzających do integracji ze społeczeństwem.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa zakres kompetencji powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych. Do zadań powiatu m.in. należy opracowywanie i realizacja powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Powiaty na realizację zadań powyższej ustawy otrzymują środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jako podstawę do obliczeń wielkości środków przyznawanych samorządom powiatowym przyjmuje dane GUS dotyczące m. in.:

1) liczby dzieci w wieku 0-14 oraz liczby osób w wieku 15 lat i więcej w powiecie;
2) liczby osób niepełnosprawnych bezrobotnych i osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (wyliczona, jako średnia z trzech miesięcy z września, października, listopada poszczególnego roku według stanu na koniec miesiąca);
3) wskaźników częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród dzieci w wieku 0-14 lat w Polsce oraz wskaźników częstości niepełnosprawności w powiecie orzeczonej wśród osób w wieku powyżej 15 lat.

Zadania z rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, natomiast zadania z rehabilitacji zawodowej należą do kompetencji Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez:

1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełnienia ról społecznych;
3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W ramach rehabilitacji społecznej osoby niepełnosprawne mają możliwość ubiegania się m.in. o:

1) dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
2) dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych;
3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się;
4) udziale w warsztatach terapii zajęciowej.

Tabela 11. Liczba osób niepełnosprawnych, które w ramach rehabilitacji społecznej otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON

Rehabilitacja społeczna	**Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie/** wysokość wypłaconych środków PLN			
	2011	**2012**	**2013**	**2014**
turnusy rehabilitacyjne	**35**/ 25 003	**119**/ 95 013	**26**/ 22 258	**112**/ 80 236
likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	**4**/ 40 483	**22**/ 47 716	**6**/ 13 44	**16**/ 26 300
zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	**282 ***/ 122 061	**343***/ 173 765	**353***/ 157 431	**412***/ 154 000
sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych	**-**	**40** / 1 080	**33** / 500	**117** / 2 720
koszty działalności warsztatów terapii zajęciowej	**66/** 976 421	**66**/ 976 323	**66**/ 976 457	**66**/ 976 494

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

** ilość złożonych wniosków - jedna osoba mogła otrzymać dofinansowanie kilkakrotnie w ciągu roku*

Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.
Do realizacji tego celu niezbędne jest:

1) dokonanie oceny zdolności do pracy;
   a) przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności;
   b) ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań;
2) prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiające wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
3) przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia;
4) dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie;
5) określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy.

Rehabilitacja zawodowa opiera się głównie na:

1) szkoleniach, przekwalifikowaniach;
2) udzielaniu pożyczek na prowadzenie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
3) refundowaniu części oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na kontynuację działalności gospodarczej lub rolniczej;
4) zachęcaniu pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez: zwrot kosztów poniesionych na tworzenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej, dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych.

Tabela 12. Liczba osób niepełnosprawnych, które w ramach rehabilitacji zawodowej otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON

Rehabilitacja zawodowa	**Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie/** wysokość wypłaconych środków PLN			
	2011	**2012**	**2013**	**2014**
zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	**2/** 82 767	**4/** 153 000	**1/** 31 630	**2/** 60 000
dofinansowanie szkoleń	-	**2/** 6 000	**2/** 9 811	-
dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej	-	**3/** 51 000	**2/** 58 370	-

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

Należy podkreślić, że na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych Powiatowy Urząd Pracy pozyskuje środki finansowe z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wszystkie osoby niepełnosprawne, bez względu na przyczyny i rodzaj niepełnosprawności mają prawo do pomocy w zakresie zatrudnienia i możliwości dostępu do zatrudnienia na równi z osobami pełnosprawnymi, zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Praca i integracja zawodowa jest jednym z najistotniejszych aspektów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, albowiem zapewniają one m. in.: samodzielność materialną, poczucie własnej wartości, społeczny kontakt z innymi osobami, a także możliwość partnerskiego udziału w życiu społecznym.

Rehabilitacja lecznicza

Rehabilitacja lecznicza, nazywana również rehabilitacją medyczną, jest częścią ogólnego procesu rehabilitacji, w którym stosuje się środki i metody lecznicze, w celu maksymalnego usprawnienia organizmu oraz niedopuszczenia do pogłębienia się niepełnosprawności. Im osoba niepełnosprawna osiągnie wyższy stopień sprawności, tym będzie łatwiej samodzielnie egzystować w życiu osobistym, zawodowym i społecznym.

Rehabilitację leczniczą stosuje się:

1) w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, aby poprawić ich poziom funkcjonowania lub nie dopuścić do pogłębienia się niepełnosprawności;
2) w różnych działach medycyny (ortopedia, neurologia, kardiologia) w celach profilaktycznych, aby nie dopuścić do trwałych skutków choroby lub urazów w postaci trwałego obniżenia się sprawności funkcjonowania organizmu.

Do najważniejszych metod stosowanych w rehabilitacji leczniczej należą: fizjoterapia (kinezyterapia, fizykoterapia, masaż leczniczy), terapia zajęciowa, zaopatrzenie ortopedyczne.

Rehabilitacja psychologiczna

Rehabilitacja psychologiczna ma na celu udzielenie osobie niepełnosprawnej wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu wszystkich problemów psychologicznych, wynikających lub związanych z niepełnosprawnością. Rehabilitacja służąc ponadto rozwojowi cech osobowych, umożliwi niepełnosprawnym normalne funkcjonowanie w życiu codziennym, zawodowym i społecznym.

Problemy psychologiczne osób niepełnosprawnych niweluje się poprzez:

1) ukształtowanie pozytywnej tożsamości i poczucia własnej wartości;
2) uzyskanie lub odzyskanie sensu życia w warunkach niepełnosprawności;
3) afirmację swojego życia i przystosowanie się do niepełnosprawności;
4) ustalenie celów życiowych i motywacji do ich realizacji – aktywnej postawy wobec rehabilitacji;
5) wypracowanie sposobów radzenia sobie z trudnościami życiowymi, wynikającymi lub związanymi z niepełnosprawnością.

Do metod stosowanych przez psychologów, należą poradnictwo psychologiczne i psychoterapia. Psychoterapia może być indywidualna, grupowa lub rodzinna. Niezwykle ważnym elementem w życiu każdego człowieka jest rodzina. Pełni ona szereg funkcji, których wypełnianie jest warunkiem prawidłowego zgodnego z normami jej działania. Ważne jest, zatem objęcie wsparciem psychologicznym rodzin osób niepełnosprawnych, aby pomóc im w realizowaniu powierzonych jej zadań, co w konsekwencji przełoży się na prawidłowe jej funkcjonowanie.

Tworzenie warunków i możliwości do pełnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Niepełnosprawność trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia samodzielną egzystencję, dlatego też należy stworzyć osobom, które są nią dotknięte warunki umożliwiające pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Człowiek niepełnosprawny znajduje się w dużo trudniejszej sytuacji życiowej niż pozostali członkowie społeczeństwa. Jego udział w życiu społecznym, ze względu na różne dysfunkcje, jest często ograniczony, mimo że funkcjonuje on w otoczeniu rodzinnym, nawiązuje kontakty środowiskowe (sąsiedzkie, towarzyskie) oraz kontakty z różnymi instytucjami. Od stopnia niepełnosprawności zależy, czy osiągnie on odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie warunki materialno – bytowe, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej czy do systemu edukacji, a także kultury.

Obok utrudnień spowodowanych stopniem niepełnosprawności funkcjonują też w społeczeństwie trudne do pokonania bariery świadomościowe - bierność, niezrozumienie, niewiedza. Dużą rolę w pokonaniu tych barier odgrywa rodzina, która spełnia w stosunku do osoby niepełnosprawnej funkcję opiekuńczą i dba o materialny aspekt jej życia. Określa również kierunek jej działań życiowych, inspiruje do aktywności i wspiera psychicznie. Do rozwiązywania problemów życiowych osób niepełnosprawnych i zaspokajania wielu potrzeb powołane zostały różnego rodzaju instytucje – lecznicze, rehabilitacyjne, społeczne. Ich działania zostały ukierunkowane na pomoc ludziom „sprawnych inaczej". Obok nich działają instytucje realizujące potrzeby całego społeczeństwa (zakłady pracy, urzędy, szkoły), które mogą jednak integrować osoby niepełnosprawne z otoczeniem. Wszystkie te instytucje mogą stwarzać warunki do zaspokajania potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych.

Z potocznych informacji wynika, że ludzie niepełnosprawni są mało widoczni w życiu społecznym. W dużej mierze przyczyną tego są bariery architektoniczne, urbanistyczne i komunikacyjne. Często jednak niepełnosprawność traktowana jest jak „inność". Wynika to z nieznajomości problemów osób niepełnosprawnych, braku doświadczeń w kontaktach z nimi, co jest przyczyną nieumiejętności zachowania się wobec nich. To wszystko może wywołać wśród osób niepełnosprawnych poczucie odrzucenia, izolacji, a także ich wycofywania się z podejmowanych działań związanych z pokonywaniem różnorodnych barier. Brak akceptacji społecznej i nietolerancja utrudniają osobom niepełnosprawnym samoakceptację, co może stanowić przeszkodę w nawiązywaniu kontaktów społecznych. Tak, więc uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym zależy nie tylko od nich samych, ale również od społeczeństwa. To ono tworzy klimat i warunki, w których osoby niepełnosprawne znajdują swoje miejsce obok ludzi sprawnych. Pomimo podejmowania coraz szerszych działań na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, w dalszym ciągu odnotowuje się utrudniony dostęp tych osób do kultury i oświaty, a wciąż istniejące znaczne bariery urbanistyczne, architektoniczne i komunikacyjne uniemożliwiają im pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Z racji uszczerbku na zdrowiu osoby niepełnosprawne mają poważne trudności w otrzymaniu zatrudnienia. W Polsce znacznie więcej osób niepełnosprawnych nie włącza się lub nie powraca do czynnego życia, co przyczynia się do ich wykluczenia społecznego.

Konsekwencje z tytułu niepełnosprawności ponosi również rodzina. Na niej bowiem głównie spoczywa ciężar opieki, pielęgnacji, a także zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych oraz społecznych niepełnosprawnego członka rodziny. W związku ze wzrostem liczby rodzin, w których są osoby z różnego rodzaju niepełnosprawnością, należy zapewnić tej grupie społecznej właściwe formy wsparcia, w tym w zakresie m.in. porad prawnych, psychologicznych czy też socjalnych. Dotychczasowe efekty działań na rzecz osób niepełnosprawnych, podejmowanych przez

administrację publiczną, szereg instytucji i sektor pozarządowy, świadczą o znacznym postępie w zakresie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich społecznemu wykluczeniu. Zasada wyrównywania szans wiąże się z zasadą niezależnego życia, odnoszącą się do samostanowienia o swoim życiu i samodzielności w wykonywaniu codziennych czynności. Pomoc i wsparcie powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością, które właściwie realizowane umożliwią takim osobom samodzielność i niezależność w życiu.

Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności

Ustawowym zadaniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności jest realizacja zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności, orzekania o stopniu niepełnosprawności, orzekania o wskazaniach do ulg i uprawnień w zakresie wyznaczonym w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz wydawanie kart parkingowych.

Zespół ten orzeka zawsze na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Orzeczenie wydaje się do celów poza rentowych, przede wszystkim nabywa się prawo do korzystania z uprawnień zgodnych z przepisami o pomocy społecznej oraz o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego zadania z zakresu ustalania stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności (dla dzieci do 16 lat) poprzez stosowne porozumienie powierzone zostało Powiatowi Malborskiemu. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku orzeka na rzecz mieszkańców powiatów: malborskiego, nowodworskiego, sztumskiego oraz kwidzyńskiego.

Wykres 1. Orzeczenia wydane mieszkańcom poszczególnych powiatów obsługiwanych przez Zespół w Malborku

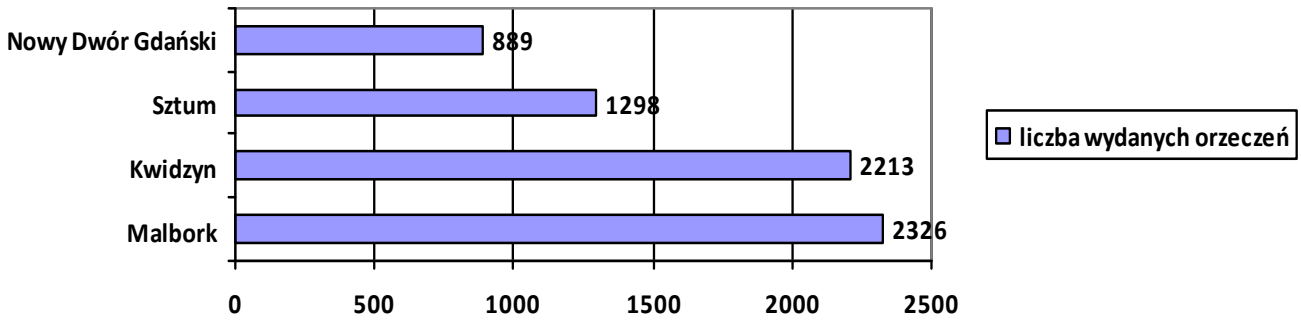

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

Orzeczenia wydawane są na czas określony lub na stałe. Stosuje się trzy podstawowe stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Wykres 2 Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych w latach 2011 – 2014

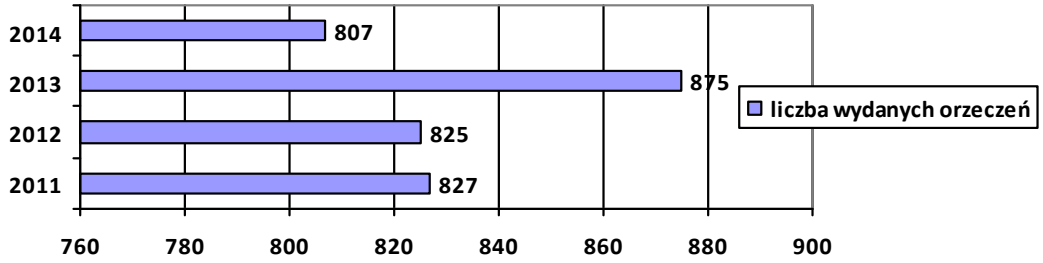

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

Wykres 3. Liczba wydanych orzeczeń z określeniem niepełnosprawności w latach 2011 – 2014 – osoby dorosłe po 16 roku życia

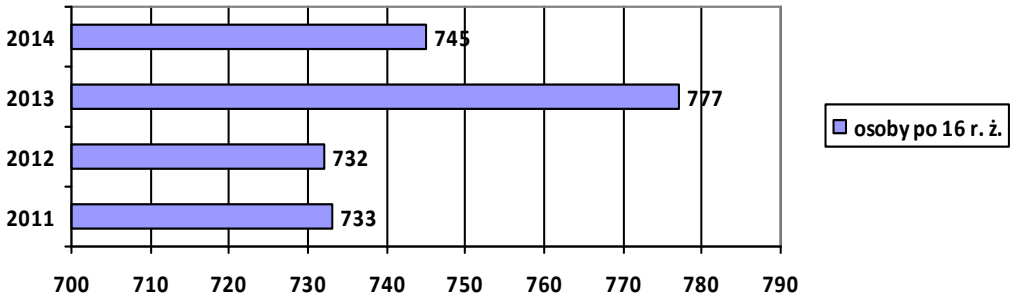

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

Wykres 4. Liczba wydanych orzeczeń o określeniem niepełnosprawności w latach 2011 – 2014 – dzieci do 16 roku życia

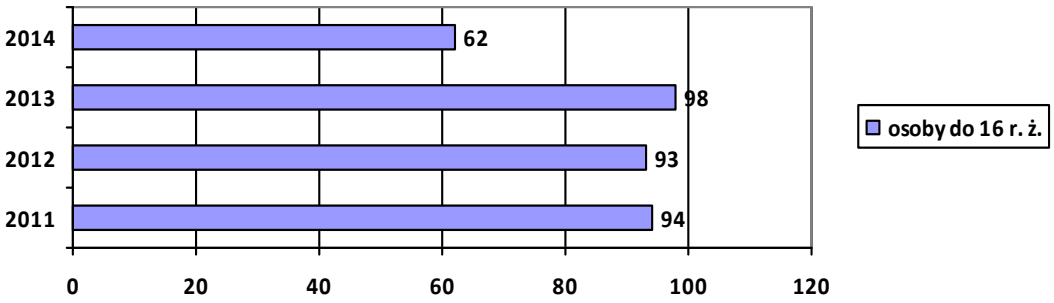

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Nowym Dworze Gdańskim

Cel przyjętych wniosków – osoby dorosłe: odpowiednie zatrudnienie, szkolenie, uczestnictwo w warsztacie terapii zajęciowej, konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, zasiłek stały, zasiłek pielęgnacyjny, korzystanie z karty parkingowej, inne.

Cel przyjętych wniosków – osoby do 16 roku życia**:** zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek stały, inne. Czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku o ustalenie niepełnosprawności jest niejednolity, ze względu na złożoność sprawy wynosi: od 14 dni 5,77%, od 15 do 30 dni 41,79%, od 31 do 60 dni 47,46% i 4,98% złożonych wniosków zostało rozpatrzonych w terminie powyżej 61 dni.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udziela wszelkich informacji, wydaje druki wniosków niezbędnych do wydania orzeczenia o niepełnosprawności, oraz w sprawie uzyskania stosownej legitymacji, a także informuje o przysługujących uprawnieniach wynikających z posiadanego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Ustawa o samorządzie powiatowym określa, że jednym z zadań powiatu jest wspieranie osób niepełnosprawnych. Jednym z instrumentów wsparcia jest rehabilitacja społeczna i zawodowa w Warsztacie Terapii Zajęciowej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, przede wszystkim zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warsztatów terapii zajęciowej - tego typu placówka realizuje zadania zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego Warsztaty Terapii Zajęciowej są prowadzone przez Stowarzyszenia.

Tabela 13. Wykaz liczby uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej

L.P.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	Liczba uczestników
1.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Sprawni Inaczej” ul. Kościuszki 23, 82-100 Nowy Dwór Gdański	**21**
2.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Pomocna Dłoń” ul. Główna 12, Marzęcino, 82-100 Nowy Dwór Gdański	**20**
3.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu “DAR” ul. Gdańska 38, Jantar, 82-103 Stegna	**25**
	razem	**66**

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

Do uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej przyjmowane są osoby, które w orzeczeniu Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności mają wskazanie do rehabilitacji w warunkach warsztatu terapii zajęciowej. Kryterium przyjmowania na terapię zajęciową określają regulaminy wewnętrzne, a listę osób oczekujących na przyjęcie prowadzi Stowarzyszenie.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na działalność WTZ określa Prezes Zarządu PFRON decyzją o wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadających według algorytmu w danym roku kalendarzowym na realizację zadań określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Uchwałą Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w sprawie planu finansowego środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2014 roku warsztaty terapii zajęciowej otrzymały środki w łącznej wysokości 976.536 zł.

Wykres 5. Koszty działalności WTZ ze środków PFRON

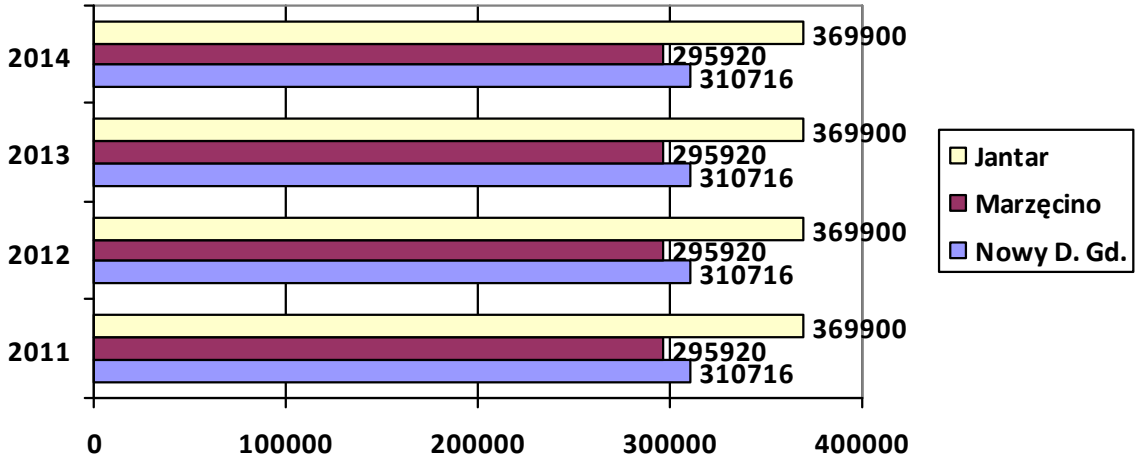

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

Ustawa zmieniająca ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i ustawę o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zmianie niektórych innych ustaw w 2006 r. wprowadziła zapis, który nakłada na samorządy powiatowe obowiązek partycypowania w kosztach działalności i funkcjonowania WTZ, który od 2009 r. 10% ogólnych realnych kosztów działalności i funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej.

Wykres 6. Koszty działalności WTZ ze środków samorządu

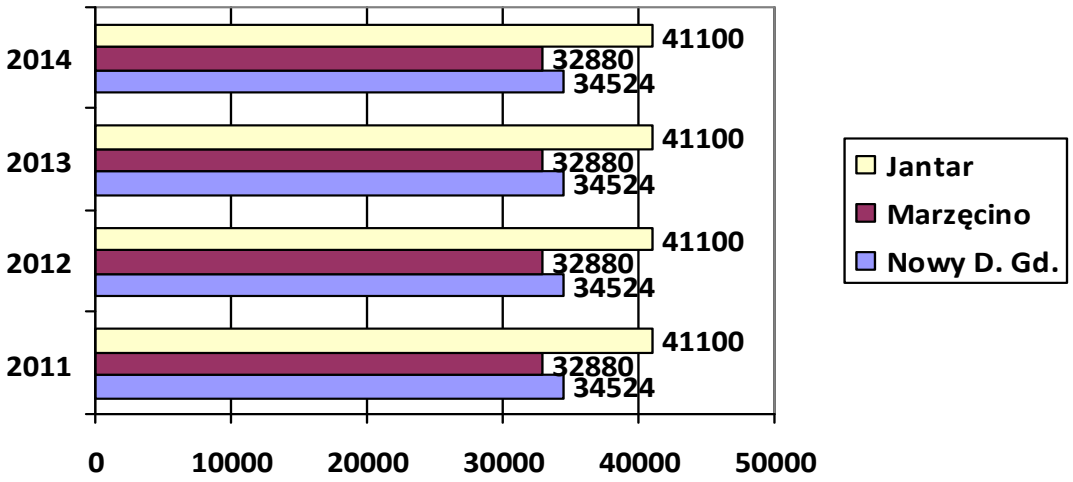

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

Wysokość środków PFRON i adekwatnie udział finansowy samorządu przeznaczony na funkcjonowanie WTZ od kilku lat kształtuje się na tym samym poziomie.

4.2.Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej i mieszkania chronione

Od 2009 roku swoją działalność rozpoczął Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Warszawska 52 w Nowym Dworze Gdańskim. Należy on do struktur Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, jest jednostką organizacyjną Powiatu Nowodworskiego. Działalność Ośrodka skierowana jest głównie do mieszkańców powiatu, jednakże każda osoba przebywająca na terenie naszego powiatu i znajdująca się w kryzysie może uzyskać poradę oraz pomoc specjalistów Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Prowadzone działania interdyscyplinarne oparte są w szczególności o zapisy ustawy o pomocy społecznej, znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej został stworzony dla osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej z powodu m. in. przemocy, problemu alkoholowego, uzależnień, trudności związanych z rozwodem, okresem żałoby, chorobą bliskiej osoby, dla osób pragnących rozwiązać problemy rodzinne, wychowawcze, małżeńskie, dla osób szukających pomocy, (bo czują się smutni, nieszczęśliwi, przygnębieni, zmęczeni), jeżeli potrzebują wsparcia, chcą zapoczątkować zmiany życiowe.

Do realizacji zadań Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej zatrudnieni są: pracownik socjalny, prawnik oraz psycholog.

Tabela 14. Liczba beneficjentów korzystających z pomocy Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w latach 2012-2014

Statystyka osób korzystających z pomocy specjalistów POIK			
	2012	**2013**	**2014**
Konsultacje psychologiczne	92	126	164
Konsultacje prawnicze	160	179	192
Konsultacje poradnictwo rodzinne	51	80	66

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

Mieszkanie chronione prowadzone są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i pozostają w strukturze jednostki organizacyjnej, która sprawuje bezpośredni nadzór nad jego funkcjonowaniem. Są przeznaczone dla pięciu usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych oraz opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze. W 2012 r. dzięki dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego mieszkania chronione zostały adaptowane i przystosowane do potrzeb mieszkańców.

4.3.Dom Pomocy Społecznej

Umieszczanie w domach pomocy społecznej to zadanie własne powiatu wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajduje się jeden dom pomocy społecznej realizujący zadanie powiatu w zakresie pomocy instytucjonalnej. Dom Pomocy Społecznej „MORS” ul. Morska 11 w Stegnie jest placówką zapewniającą całodobową opiekę i działa na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie posiada stałe zezwolenie Wojewody

Pomorskiego z dnia 6 kwietnia 2011 roku na prowadzenie ww. działalności, spełniając tym wszelkie standardy. Zgodnie z tą decyzją w Domu Pomocy Społecznej w Stegnie liczba miejsc dla mieszkańców domu pomocy społecznej wynosi 130, w tym dla 70 osób w podeszłym wieku i dla 60 osób przewlekle somatycznie chorych.

Wykres 7. Liczba mieszkańców wg zasad przyjęcia

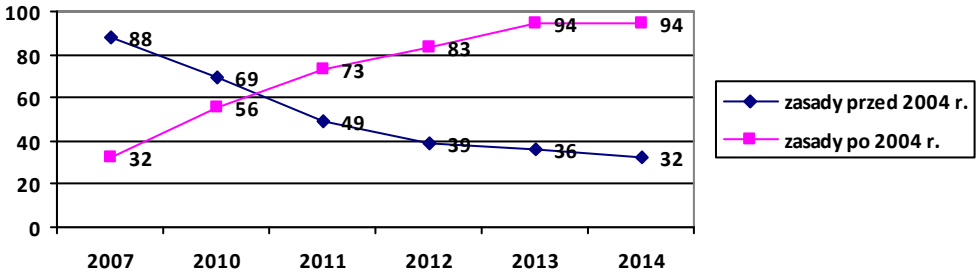

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

Powyższy wykres wyraźnie wskazuje na naturalny spadek liczby mieszkańców umieszczonych na zasadach obowiązujących przed 2004 r. Dotacja z budżetu państwa należy się wyłącznie osobom umieszczonym w Domu Pomocy Społecznej na podstawie decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej wydanej do dnia 1 stycznia 2004 r. W odniesieniu do osób skierowanych po wskazanym terminie koszt utrzymania mieszkańca w kolejności pokrywany jest przez:

1) osobę umieszczoną (do wysokości 70% otrzymywanego dochodu);
2) rodzinę – na podstawie umowy zawartej z ośrodkiem pomocy społecznej;
3) ośrodki pomocy społecznej – do pełnego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej.

Ośrodki Pomocy Społecznej ze względu na ponoszone koszty z własnego budżetu zazwyczaj odstępują od instytucjonalnej formy opieki. Partycypacja rodziny w kosztach utrzymania oraz obowiązek opłaty ze środków budżetu własnego gminy powoduje, że maleje zainteresowanie tą formą pomocy instytucjonalnej.

Wykres 8. Liczba mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Stegnie w latach 2010 – 2013 (ogółem)

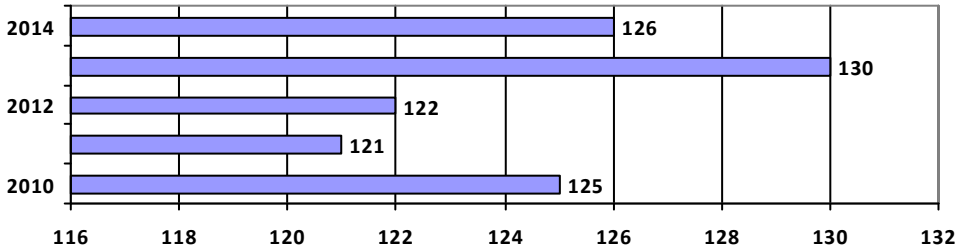

Źródło: opracowanie własne wg danych PCPR

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Ośrodki Pomocy Społecznej kompletują dokumenty, stosowną decyzją kierują do domów pomocy społecznej oraz wystawiają decyzje w sprawie odpłatności za pobyt w tej placówce.

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie właściwe ze względu na siedzibę domu pomocy społecznej, w miarę wolnych miejsc, wystawiają decyzję o umieszczeniu osoby w placówce bądź wpisują ją na listę osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

5.Metodologia badań

Identyfikacja problemów społecznych na terenie Powiatu Nowodworskiego stanowi jeden z najważniejszych założeń każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Dokonano jej w oparciu o konsultacje społeczne. Narzędziem zastosowanym w badaniach empirycznych został kwestionariusz ankiety. Decyzja o wyborze tej konkretnej metody była uwarunkowana względami pragmatycznymi- możliwością uzyskania jak najszerszej wiedzy na temat szeroko rozumianego życia mieszkańców Powiatu Nowodworskiego, tj. sytuacji materialno-bytowej i ich problemów, stanowiąc tym samym problemu badawczy. Mając na względzie partycypacyjny charakter tworzonej Strategii badaniem ankietowym objęto osoby reprezentujące różne obszary życia społecznego Powiatu Nowodworskiego i pełniące wielorakie funkcje społeczne.

5.1.Organizacja i przebieg badań

Kwestionariusz ankiety zawiera 24 pytania, które odnoszą się do wyartykułowanych celów i problematyki badawczej. Zdecydowana większość tych pytań ma charakter zamknięty. Pytania sformułowano w taki sposób, aby były jak najbardziej zrozumiałe dla respondentów. Uzyskane zaś wyniki badań dostarczą wiedzy o sytuacji społeczno- ekonomicznej powiatu w zakresie szeroko rozumianej problematyki społecznej i ułatwią w konsekwencji skuteczniej niwelować niepożądane zjawiska sprzyjające patologii, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu lokalnego środowiska.

ANKIETA
przygotowana przez
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim,
na potrzeby tworzenia
„Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych
Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”

Drogi mieszkańcu!

Ankieta kierowana jest do mieszkańców Powiatu Nowodworskiego i ma charakter **ANONIMOWY**, a dane wykorzystane zostaną wyłącznie do opracowania „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”. Ważne jest, aby odpowiedzi na zadane pytania były rzetelne.

Przeprowadzone badanie pozwoli nam uzyskać Państwa opinie na temat problemów społecznych występujących w naszym Powiecie, co w znacznym stopniu umożliwi wprowadzenie do aktualnie tworzonej „Strategii” odpowiednich narzędzi w celu niwelowania zjawisk niepożądanych.

M E T R Y K A – zaznacz właściwe:

Płeć:

1. kobieta
2. mężczyzna

Miejsce zamieszkania:

1. miasto
2. wieś

Wykształcenie:

1. podstawowe
2. gimnazjalne
3. zawodowe
4. średnie
5. wyższe

Wiek:

1. do 18 roku
2. 19 – 30
3. 31 – 43
4. 44 – 56
5. 57 – 68
6. powyżej 69

Wskaż status zawodowy:

1. pracownik
2. rolnik
3. przedsiębiorca
4. uczeń / student
5. emeryt / rencista
6. bezrobotny

1. **Czy jest Pani/Pan zadowolona/ny z następujących warunków życia w Powiecie Nowodworskim:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Lp.	Odpowiedź na pytanie	zadowolony	niezadowolony	trudno powiedzieć
1.	Poziom pomocy społecznej			
2.	Bezpieczeństwo mieszkańców			
3.	Warunki mieszkaniowe			
4.	Edukacja szkolna			
5.	Dostępność pomocy psychologicznej, prawnej			
6.	Dostępność do kultury i rozrywki			
7.	Organizacja czasu wolnego, kluby sportowe, koła zainteresowań, inne			
8.	Udział mieszkańców, w życiu publicznym			

2. **Jak ocenia Pani/Pan aktualną sytuację materialno – bytową mieszkańców Powiatu Nowodworskiego:**

Bardzo dobre	
Dobre	
Raczej dobre	
Średnie	
Raczej złe	
Złe	
Bardzo złe	

3. **Jakiego rodzaju zjawiska Pani/Pana zdaniem występują na terenie Powiatu Nowodworskiego:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Uzależnienia	
Trudności finansowe	
Przemoc	
Bezrobocie, brak zatrudnienia	
Bezdomność	
Samotne rodzicielstwo	
Wielodzietność	
Niepełnosprawność (bariery architektoniczne, odrzucenie społeczne, marginalizacja)	
Długotrwała choroba	
Brak odpowiednich kierunków kształcenia dla młodzieży	
Brak dużych zakładów pracy	
Słaba komunikacja publiczna	

Starzejące się społeczeństwo	
Brak odpowiedniej opieki i wsparcia dla osób starszych	
Brak infrastruktury przedszkolnej, żłobków	
Brak szkół o profilu nauczania zawodowego adekwatnego do potrzeb rynku pracy	
Zaniedbania wychowawcze	
Niezaradność życiowa	
Sieroctwo, eurosieroctwo	
Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	

Inne……

4. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu takie osoby, które pełnią funkcję rodziny zastępczej?:

Tak	
Nie	
Nie wiem	

5. Czy uważa Pani/Pan, że tworzenie rodzin zastępczych jest korzystniejsze dla prawidłowego rozwoju dzieci niż ich umieszczanie w Domach Dziecka:

Tak	
Nie	
Trudno powiedzieć	

6. Mając na uwadze dobro i bezpieczeństwo dziecka, czy należałoby promować rodzicielstwo zastępcze, a tym samym pozyskiwanie kandydatów na rodzinę zastępczą poprzez: *(możliwy wielokrotny wybór)*

Częstsze zamieszczanie informacji w prasie lokalnej	
Organizowanie kampanii społecznych	
Rozpowszechnianie ulotek i plakatów	
Zamieszczanie informacji na stronach internetowych lokalnych instytucji	

Inne……

7. **Czy Pani/Pana zdaniem osoby opuszczające pieczę zastępczą (rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze i inne) są przygotowane do samodzielnego życia?:**

Tak	
Nie	
Trudno powiedzieć	

8. **Na jakie negatywne zjawiska i zachowania Pani/Pana zdaniem narażeni są młodzi ludzie po opuszczeniu pieczy zastępczej:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Izolacja społeczna	
Wykluczenie społeczne	
Bezdomność	
Bezrobocie	
Uzależnienia	
Przemoc	
Ubóstwo	
Przestępczość	
Frustracje	
Lęki i obawy przed niepowodzeniem samodzielnego życia	
Nieporadność życiowa	
Bierność w podejmowaniu decyzji	
Nie ma takich	

Inne……..……

9. **Jakie problemy Pani/Pana zdaniem dotykają osoby niepełnosprawne:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Bariery architektoniczne	
Utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	
Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych	
Problemy ze zdrowiem psychicznym	
Izolacja	
Brak akceptacji w środowisku lokalnym	
Utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu	
Bezrobocie	
Nie ma takich	

Inne……..……

10. **Czy Pani/Pana zdaniem ilość i rodzaje programów, projektów (w tym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) skierowanych do osób niepełnosprawna jest adekwatna do ich potrzeb:**

Tak	
Raczej tak	
Trudno powiedzieć	
Raczej nie	
Nie	

11. **Proszę wskazać, z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze zamieszkujące Powiat Nowodworski:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Ubóstwo	
Choroby	
Niepełnosprawność	
Samotność	
Brak odpowiedniej opieki ze strony rodziny	
Niedostosowanie społeczne	

Inne……..……

12. **Proszę wskazać, czy uważa Pani/Pan, iż w naszym Powiecie występują w społeczeństwie problemy z uzależnieniem:**

Tak	
Nie	
Nie wiem	

a. **jeżeli tak, to proszę wskazać, jakie najczęściej są przyczyny występowania uzależnień:**

Bezrobocie	
Niepełnosprawność, choroby	
Nieprawidłowe wzorce wychowawcze	
Ubóstwo	
Rozpad rodziny	

Inne……

13. **Jakie najczęściej Pani/Pana zdaniem obserwuje się zjawiska uzależnień?:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Alkohol	
Papierosy	
Narkotyki	
Substancje psychoaktywne	
Lekarstwa	
Hazard	
Dopalacze	

14. **Jakiego rodzaju przemoc Pani/Pan obserwuje w obrębie swojego środowiska? (szkoły, pracy, miejsca zamieszkania, innych):** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Fizyczna – naruszenie nietykalności fizycznej.	
Psychiczna – naruszenie godności osobistej.	
Seksualna – naruszenie intymności.	
Ekonomiczna – naruszenie własności.	
Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.	
Nie zaobserwowałem żadnego rodzaju przemocy.	

15. **Proszę wskazać, co może być przyczyną występowania przemocy na terenie naszego Powiatu?:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Brak pracy	
Niepełnosprawność, choroba	
Nieprawidłowe wzorce wychowawcze	
Niewystarczające środki finansowe	
Ubóstwo	
Rozpad rodziny	

Inne……

16. **Co Pani/Pana zdaniem jest powodem migracji młodzieży w celu podjęcia nauki poza Powiatem Nowodworskim:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Niewystarczająca oferta kierunków nauki	
Ułatwiony dojazd komunikacją publiczną do większych aglomeracji miejskich	
Większa dostępność odbywania praktyk zawodowych	
Przekonanie o perspektywie lepszego startu w dorosłe życie	

Inne……

17. Czy Pani/Pana uważa, że obecne kierunki kształcenia zawodowego są dostosowane do potrzeb rynku pracy na terenie Powiatu Nowodworskiego:

Tak	
Nie	
Trudno powiedzieć	

18. Jak określiłaby Pani/Pan obecna sytuację na rynku pracy w Powiecie Nowodworskim?:

Bez większych problemów można znaleźć pracę	
Można znaleźć pracę, ale trudno o pracę odpowiadającą wykształceniu i doświadczeniu	
Trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	
Trudno powiedzieć	

19. Czy według Pani/Pana osoby bezrobotne aktywnie szukają pracy?

Tak	
Nie	
Trudno powiedzieć	

20. Co według Pani/Pana jest najważniejszą przyczyną bezrobocia w Powiecie Nowodworskim?: *(możliwy wielokrotny wybór)*

Zbyt słabe wykształcenie bezrobotnych	
Niskie wynagrodzenie	
Lenistwo bezrobotnych	
„Szara strefa”	
Zbyt wysokie wymagania pracodawców	
Inne	

Inne……

***21.* Jakie skutki pozostawania bez pracy obserwuje Pani/Pan u osób bezrobotnych?:** *(możliwy wielokrotny wybór)*

Tracą chęć do życia, są przygnębieni, czyją się niepotrzebni	
Godzą się na niskie zarobki, aby tylko mieć pracę	
Rodziny osób bezrobotnych ubożeją, kłopoty finansowe	
Łatwiej wchodzą w konflikt z prawem, wzrasta przestępczość	

Nasilenie konfliktów w rodzinie, rodziny osób bezrobotnych ulegają skłóceniu, rozbiciu	
Utrata szacunku członków rodziny, znajomych, brak życia towarzyskiego	
Godzą się na wyzysk, złe traktowanie w pracy, aby ja tylko otrzymać	
Muszą pracować „na czarno” (bez ubezpieczeń zdrowotnych, rentowych, świadczeń pracowniczych, urlopu)	

Inne……

22. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje potrzeba podejmowania działań na rzecz integracji społecznej?

Tak	
Nie	
Trudno powiedzieć	

23. Jakiego rodzaju działania mogą być skuteczne w celu zwiększenia integracji społecznej mieszkańców Powiatu Nowodworskiego? *(możliwy wielokrotny wybór)*

Organizacja imprez o charakterze integracyjnym	
Wzmożenie działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
Wsparcie dla tworzenia organizacji na rzecz integracji społecznej	
Rozwój nowych form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej przez jednostki samorządu	
Rozwój dialogu, partnerstwa publiczno - społecznego	

24. Jakie działania Pani/Pana zdaniem mogą się przyczynić do rozwiązania problemów społecznych oraz rozwoju integracji społecznej: *(możliwy wielokrotny wybór)*

L.p.	Odpowiedź na pytanie	Zaznacz X
1.	Wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkole, środowisku: poradnictwo i działania interwencyjne.	
2.	Utworzenie całodobowo czynnego numeru dla ofiar przemocy.	
3.	Tworzenie mieszkań chronionych, lokali socjalnych.	
4.	Likwidacja barier architektonicznych.	
5.	Zwiększenie oferty związaniem z prowadzeniem działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.	
6.	Zwiększenie oferty zawiązanej z organizacją czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie dni wolnych od nauki w szkole.	
7.	Zwiększenie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach.	
8.	Udział mieszkańców w życiu publicznym.	

9.	Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną.	
10.	Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.	
11.	Pobudzanie aktywności zawodowej rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.	
12.	Integracja podmiotów podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych.	
13.	Kompleksowe wsparcie rodzin zagrożonych dziedziczeniem bezrobocia.	
14.	Zwiększanie liczby miejsc pracy poprzez rozwój gospodarczy powiatu.	
15.	Wspieranie powstawania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.	
16.	Wspieranie powstawania spółdzielni socjalnych, klubów integracji społecznej.	
17.	Zwiększenie umiejętności społecznych i zawodowych usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych.	
18.	Upowszechnianie informacji o uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem Internetu i mediów lokalnych.	
19.	Opracowanie i rozpowszechnianie informatorów dotyczących organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	
20.	Rozwój ekonomii społecznej na terenie Powiatu Nowodworskiego.	
21.	Rozwój wolontariatu oraz animowania pomocy sąsiedzkiej.	
22.	Wspieranie i organizowanie festynów, pikników i innych spotkań mających na celu integracje społeczną.	

5.2.Analiza badań ankietowych

Kwestionariusz ankiety rozesłano do osób i instytucji mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, m.in. szkół, policji czy organizacji pozarządowych Powiatu Nowodworskiego. Z pośród 320 rozesłanych formularzy ankiety zwróconych i wypełnionych zostało 282 kwestionariuszy, w tym poprawnie uzupełnionych 237 ankiet. Analizę pozyskanych danych ankietowych opracowało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Wykres 9. Płeć ankietowanych

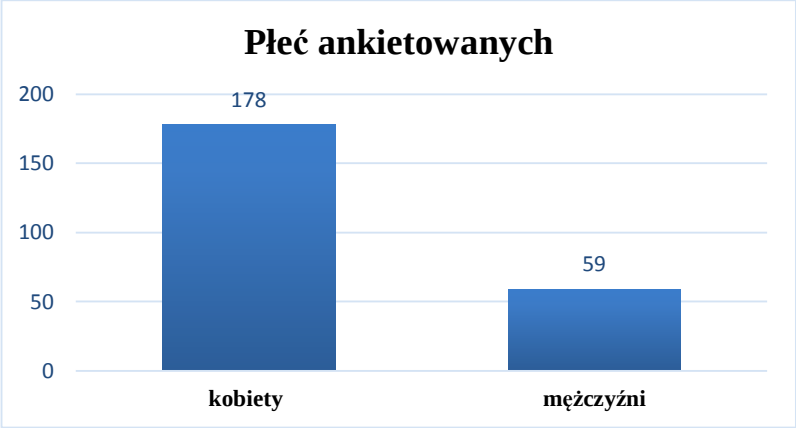

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, iż znaczną część ankietowanych, bo aż 178 osób stanowiły kobiety. Mężczyźni stanowili nieliczną grupę 59 osób.

Wykres 10. Wiek ankietowanych

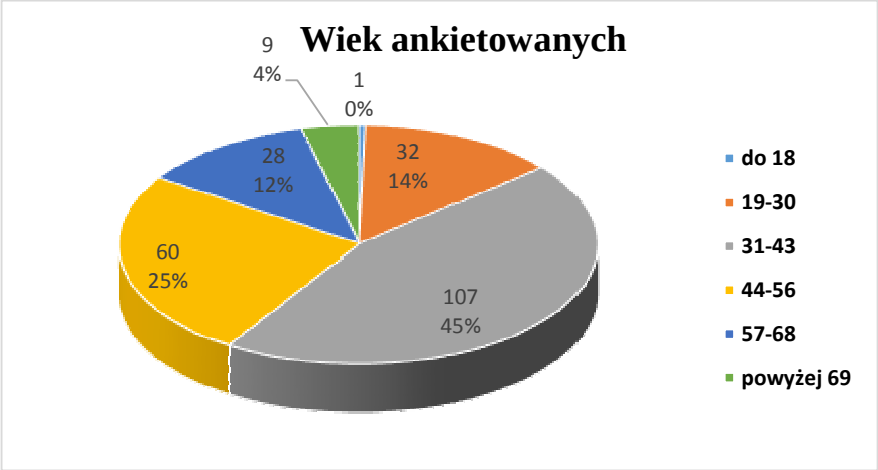

Rozpatrując wiek ankietowanych, należy wskazać, iż największą grupę reprezentowały osoby w przedziale wiekowym między 31 a 43 rokiem życia, najmniejszą zaś osoby poniżej 18 r. życia.

Wykres 11. Miejsce zamieszkania

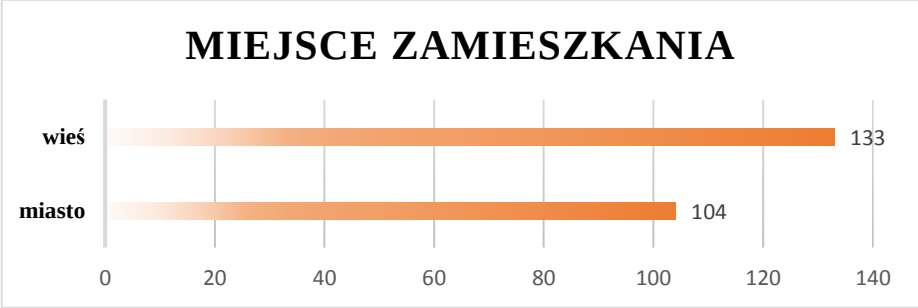

Poddając analizie miejsce zamieszkania, 133 osoby wskazały, iż zamieszkują obszar wiejski. Stanowi to 56% osób spośród wszystkich badanych ankietowanych.

Wykres 12. Wykształcenie ankietowanych

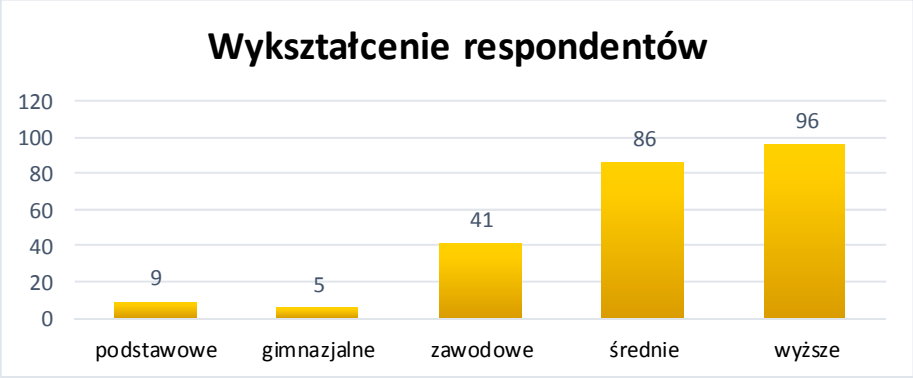

Znaczna część badanych, bo aż 96 osób wskazało, iż posiada wykształcenie wyższe. W stosunku do ogółu ankietowanych osoby posiadające wykształcenie wyższe stanowią 40% wszystkich respondentów. Najmniejszą grupę stanowiły osoby o wykształceniu gimnazjalnym.

Wykres 13. Status zawodowy ankietowanych

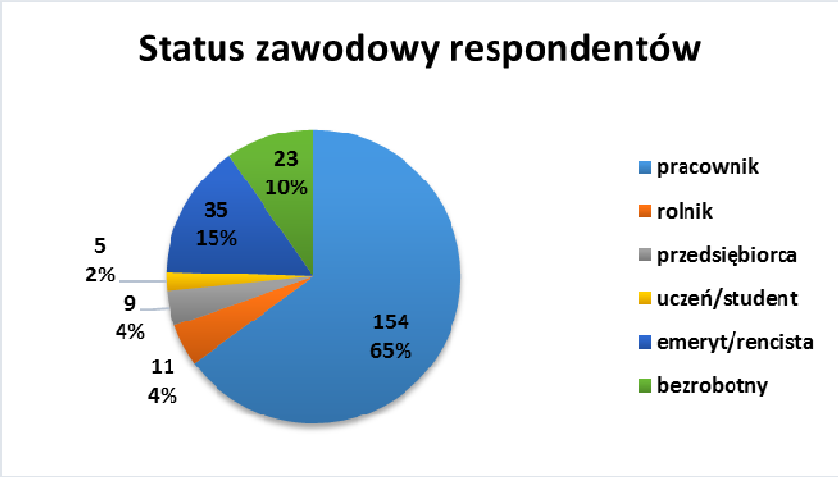

Najliczniejsza grupa badanych wskazała status zawodowy pracownik. Wskaźnik procentowy w stosunku do ogółu wypełnionych kwestionariuszy ankiet wynosi 65%. Można, zatem wnioskować, iż ponad połowa ankietowanych jest czynna zawodowo i wykonuje pracę zarobkową. Jedynie 10%, czyli 23 ankietowanych wskazało, iż posiada status osoby bezrobotnej.

Wykres 14. Czy jest Pani/Pan zadowolona/ny z następujących warunków życia w Powiecie Nowodworskim?

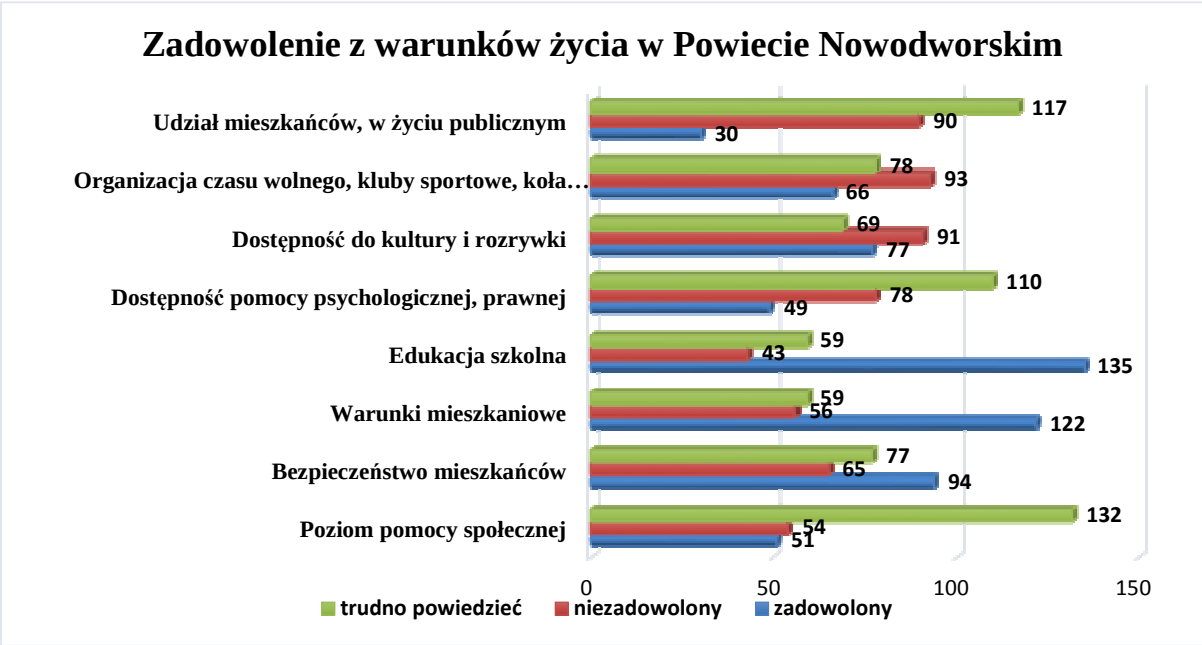

Przystępując do analizy wyników badań dotyczących opinii społeczności nowodworskiej na temat warunków życia w Powiecie można zauważyć, iż najwięcej ankietowanych, bo aż 135 osób wskazało zadowolenie z edukacji szkolnej. Kolejną grupę osób reprezentują osoby zadowolenie z warunków mieszkaniowych w Powiecie Nowodworskim. Jest to grupa, którą reprezentuje 135 osób spośród ogółu badanych ankietowanych. Niezadowolenie wśród badanych mieszkańców Powiatu Nowodworskiego budzi ograniczona dostępność do różnych form spędzania czasu wolnego. Respondenci wskazują między innymi małą dostępność do klubów sportowych, kół zainteresowań, czy innych możliwości wykorzystania czasu wolnego. Tę grupę osób reprezentuje 93 ankietowanych, co stanowi 39% udzielonych odpowiedzi.

Ponadto niezadowolenie pośród ankietowanych budzi również dostępność do kultury i rozrywki. Taką odpowiedź wskazało 91 osób. Ponadto 90 osób wskazało, iż jest niezadowolonych z udziału mieszkańców w życiu publicznym. Natomiast aż 78 ankietowanych wykazuje niezadowolenie z dostępności do pomocy psychologicznej, czy prawnej. Jest to 32% udzielonych odpowiedzi przez mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.

Wykres 15 Jak ocenia Pani/Pan aktualną sytuację materialno-bytową mieszkańców Powiatu Nowodworskiego?

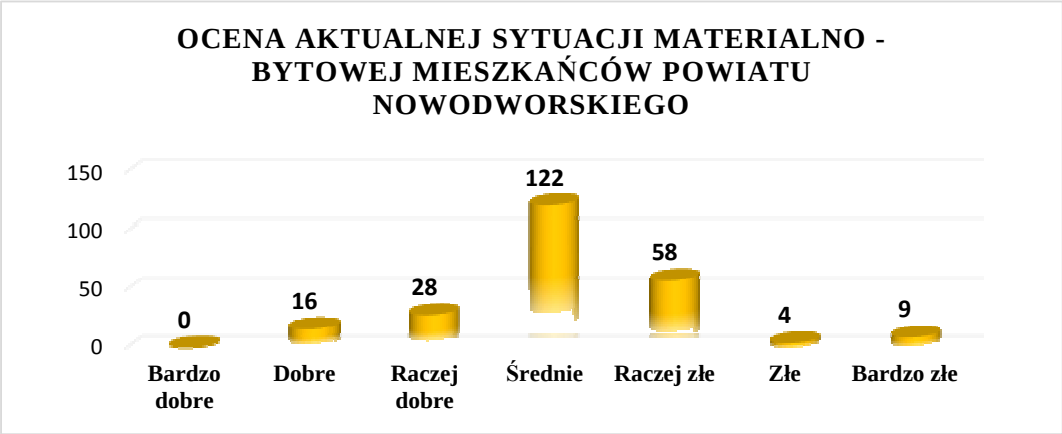

Sytuację materialno-bytową mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego oceniają, jako średnią. Taką odpowiedź wskazało 122 ankietowanych, co stanowi 52% respondentów. Istotnym jest fakt, iż 9 osób pośród badanych stwierdziło, że sytuacja bytowa mieszkańców jest bardzo zła. Żadna z badanych osób nie oceniła sytuacji materialno-bytowej w powiecie, jako bardzo dobrą.

Wykres 16. Jakiego rodzaju zjawiska Pani/Pana zdaniem występują na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Bardzo istotne znaczenie dla analizy wyników badań mają odpowiedzi wskazane przez ankietowanych związane z zjawiskami występującymi na terenie Powiatu Nowodworskiego. Największą grupę respondentów stanowią osoby, które wskazały, iż na terenie Powiatu Nowodworskiego brakuje dużych zakładów pracy. Jest to grupa stanowiąca, aż 191 badanych. Kolejną grupę niezadowolonych osób stanowią respondenci, którzy uważają, iż na terenie Powiatu Nowodworskiego występują zjawiska związane z trudnościami finansowymi. Tę odpowiedź wskazało aż 173 osoby, co stanowi 72% udzielonych odpowiedzi.

Inną niezadowoloną grupą są osoby, które uważają, iż na terenie Powiatu Nowodworskiego występuje zjawisko związane z bezrobociem, czy brakiem zatrudnienia. Odpowiedzi takiej udzieliło 164 ankietowanych. Równie istotne jest uwzględnienie odpowiedzi wskazujących, iż 141 osób uważa, że na terenie Powiatu Nowodworskiego występuje zjawisko związane z uzależnieniami. Niepełnosprawność (bariery architektoniczne, odrzucenie społeczne, migrację) wskazała równie duża grupa respondentów, bo aż 117 osób spośród badanych mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.

Wykres 17. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu takie osoby, które pełnią funkcję rodziny zastępczej?

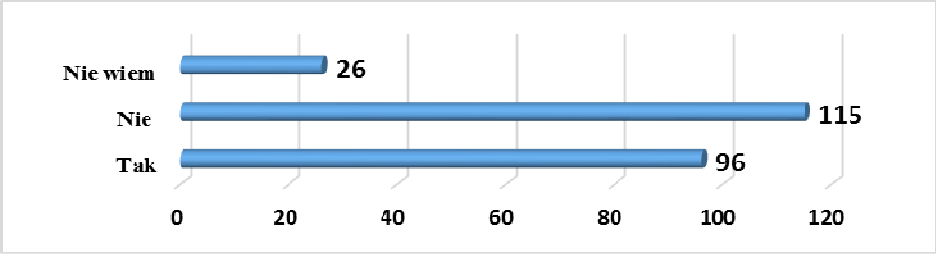

Badając wiedzę mieszkańców Powiatu Nowodworskiego dotyczącą znajomości osób pełniących funkcję rodzin zastępczych, ustalono, iż z 237 osób badanej grupy 115 ankietowanych podało, iż nie zna w swoim otoczeniu takich osób. Jest to 48% badanych respondentów. Liczna jednak grupa, bo aż 96 osób wskazała, że zna takie osoby w swoim otoczeniu.

Wykres 18. Czy uważa Pani/Pan, że tworzenie rodzin zastępczych jest korzystniejsze dla prawidłowego rozwoju dzieci niż ich umieszczenie w Domach Dziecka?

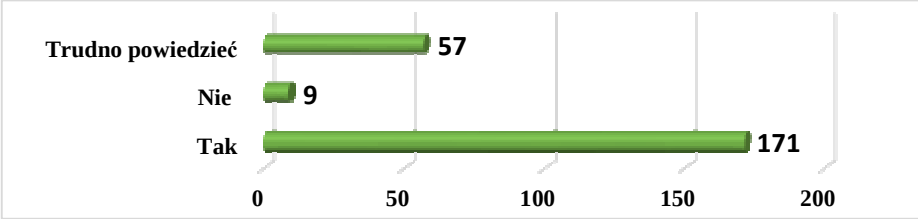

Analizując odpowiedzi ankietowanych na temat korzyści płynących z tworzenia rodzin zastępczych w stosunku do istniejących Domów Dziecka, zasadnym dla respondentów wydawał się fakt, iż lepsze warunki rozwoju dla dziecka wynikają z umieszczania ich w rodzinach zastępczych. Odpowiedzi w tym zakresie udzieliło aż 72% respondentów mieszkańców Powiatu Nowodworskiego. Około 24% badanych nie potrafi wskazać, czy korzystniejsze dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania dziecka jest umieszczanie w pieczy zastępczej czy w placówce.

Wykres 19. Mając na uwadze dobro i bezpieczeństwo dziecka, czy należałoby promować rodzicielstwo zastępcze, a tym samym pozyskiwanie kandydatów na rodzinę zastępczą poprzez:

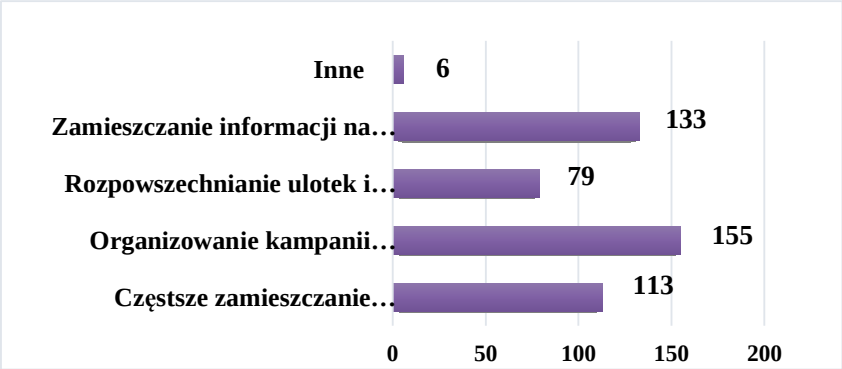

Badani mieszkańcy uważają, iż w celu promowania rodzicielstwa zastępczego warto organizować kampanie społeczne. Odpowiedzi takiej udzieliło 155 ankietowanych, co stanowi 32% udzielonych odpowiedzi. Respondenci uważają ponadto, że zamieszczanie informacji na stronach internetowych lokalnych instytucji jest również pożądaną formą promowania rodzicielstwa zastępczego, wskazały tak 133 osoby.

Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem osoby opuszczające pieczę zastępczą (rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo - wychowawcze i inne) są przygotowane do samodzielnego życia?

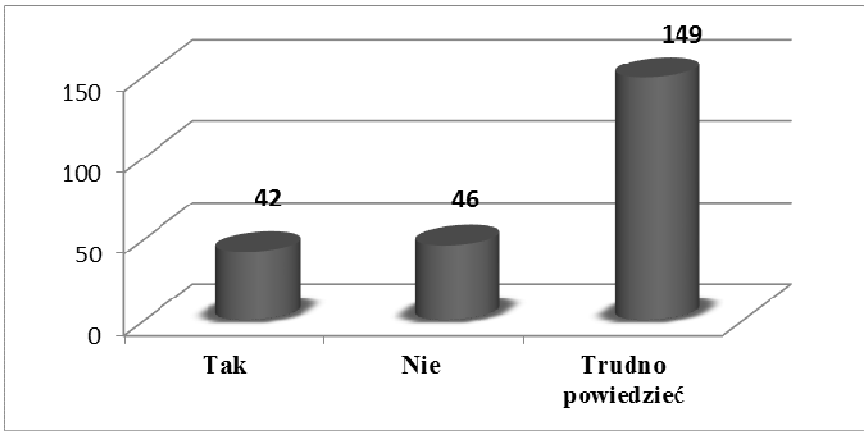

Analizując wypowiedzi ankietowanych związane z przygotowaniem osób opuszczających pieczę zastępczą do samodzielnego życia, można zauważyć, iż badani mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego w przeważającej liczbie nie potrafią jednoznacznie określić swojego zdania. Udział procentowy badanych wskazuje, iż 63% respondentów nie potrafi stwierdzić, czy osoby

opuszczające pieczę zastępczą są przygotowane do samodzielnego życia. Nieliczna grupa badanych, bo tylko około 17% wskazuje, iż młodzi ludzie po opuszczeniu pieczy zastępczej, będą potrafili poradzić sobie w samodzielnym życiu.

Wykres 21. Na jakie negatywne zjawiska i zachowania Pani/Pana zdaniem narażeni są młodzi ludzie po opuszczeniu pieczy zastępczej?

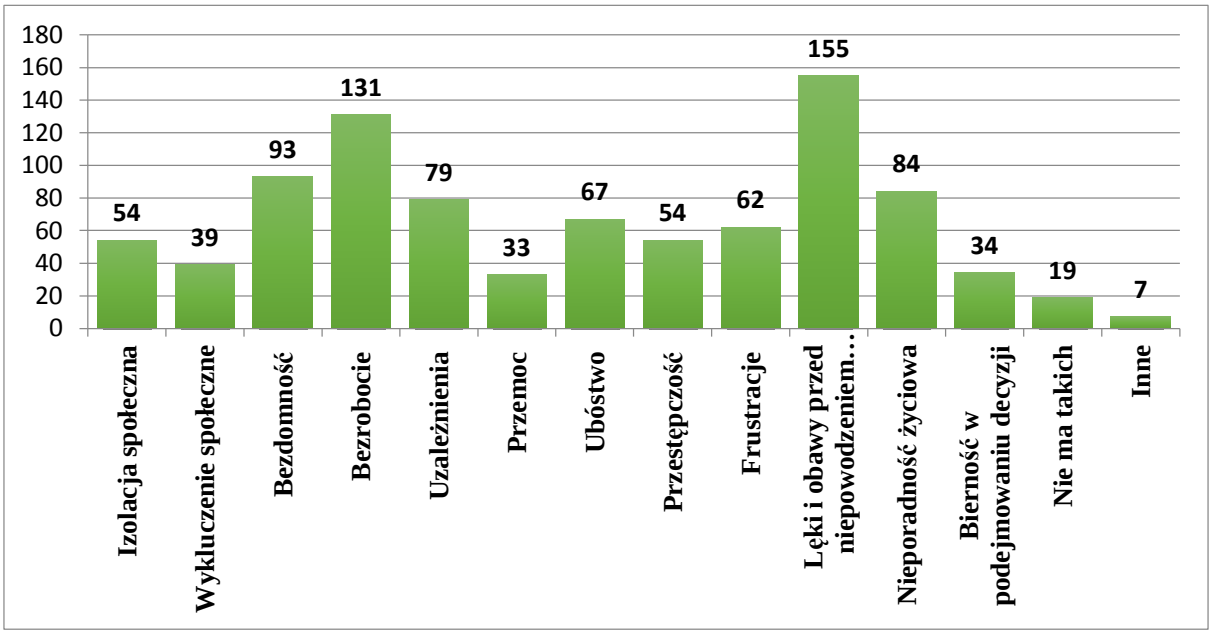

Wśród licznych negatywnych zjawisk, na jakie narażeni są młodzi ludzie opuszczający pieczę zastępczą, według respondentów duże zainteresowanie budzi lęk oraz obawa przed niepowodzeniem. Taką odpowiedź wskazało 155 osób, co daje nam 65% udzielonych odpowiedzi. Bezrobocie okazało się niemniej ważnym czynnikiem, na jaki narażeni są usamodzielniani. Kwestię te poruszyło 131 ankietowanych.

Ogromne obawy respondentów budzi bezdomność. Tego rodzaju zjawisko wskazało 93 ankietowanych, co w efekcie daje nam współczynnik procentowy na poziomie 39% udzielonych odpowiedzi. Tylko 19 osób spośród badanych uważa, że nie ma takich negatywnych zjawisk i zachowań, na które są narażeni młodzi ludzie po opuszczeniu pieczy zastępczej.

Wykres 22. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem dotykają osoby niepełnosprawne?

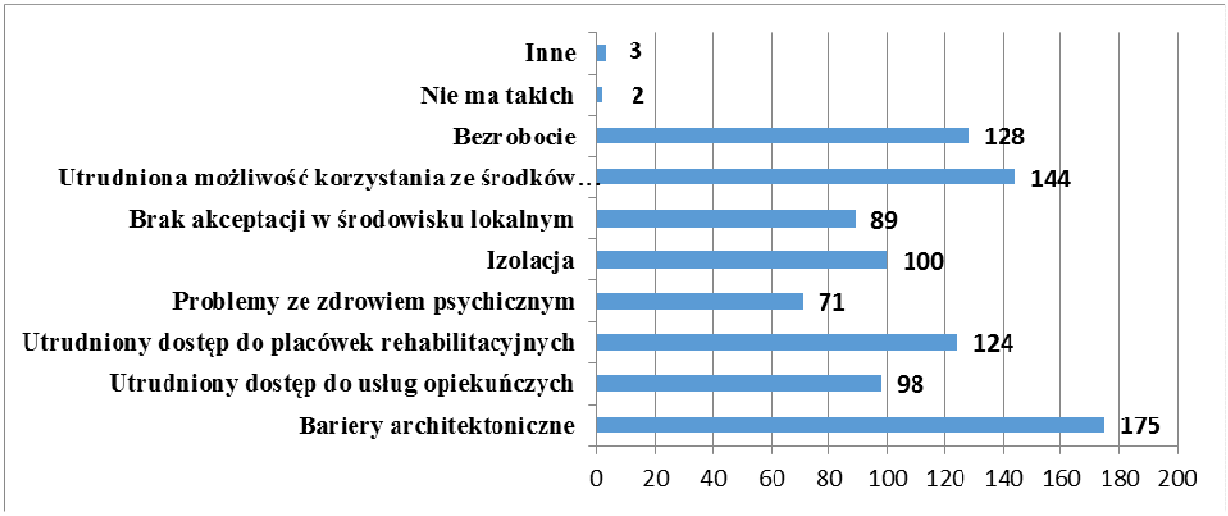

Ważną kwestią poruszaną w badaniu ankietowym jest niepełnosprawność społeczeństwa, w szczególności problemy, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne. Najwięcej ankietowanych uważa, iż osoby niepełnosprawne w szczególności dotykają problemy związane z barierami architektonicznymi. Odpowiedzi takiej udzieliło 175 respondentów.

Równie istotną kwestią poruszoną przez ankietowanych jest utrudniony dostęp do korzystania ze środków transportu, co uwzględniło w swoich wypowiedziach aż 144 badanych mieszkańców Powiatu Nowodworskiego. Bezrobocie to zdaniem 128 badanych kolejny istotny problem osób niepełnosprawnych, zaś dla 100 osób objętych badaniem to izolacja i wykluczenie społeczne stanowi czynnik utrudniający życie. Jedynie 2 osoby uważają, że osoby niepełnosprawne nie borykają się z żadnymi problemami.

Wykres 23. Czy Pani/Pana zdaniem ilość i rodzaje programów, projektów (w tym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) skierowanych do osób niepełnosprawnych jest adekwatna do ich potrzeb?

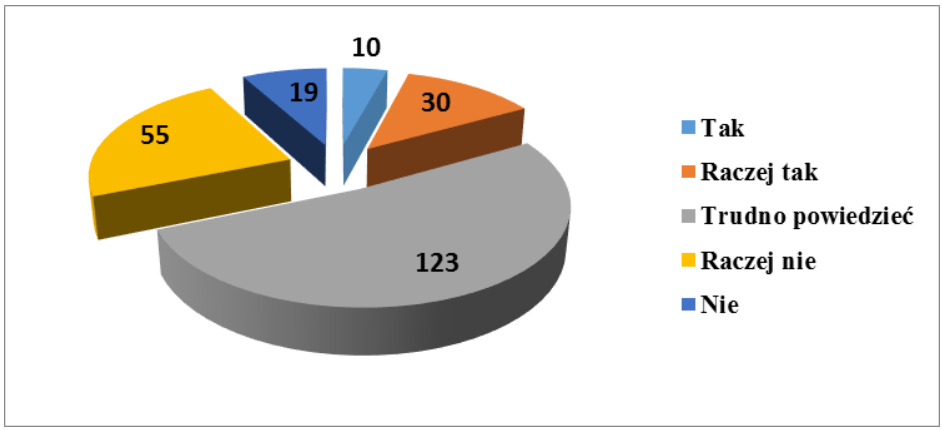

W kwestii dotyczącej realizacji programów oraz projektów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w szczególności oferty proponowanej dla osób niepełnosprawnych adekwatnej do ich potrzeb, respondenci nie wskazali jednoznacznej odpowiedzi. Z analizy wynika, iż 123 ankietowanych nie ma określonego zdania na ten temat. Ponadto 55 ankietowanych wskazało, iż ilość programów oraz projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych raczej nie jest adekwatna do ich potrzeb. Jedynie 10 ankietowanych wskazało, iż programy oraz projekty są odpowiednio przygotowane do realnych oczekiwań i potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wykres 24. Proszę wskazać, z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze zamieszkujące Powiat Nowodworski.

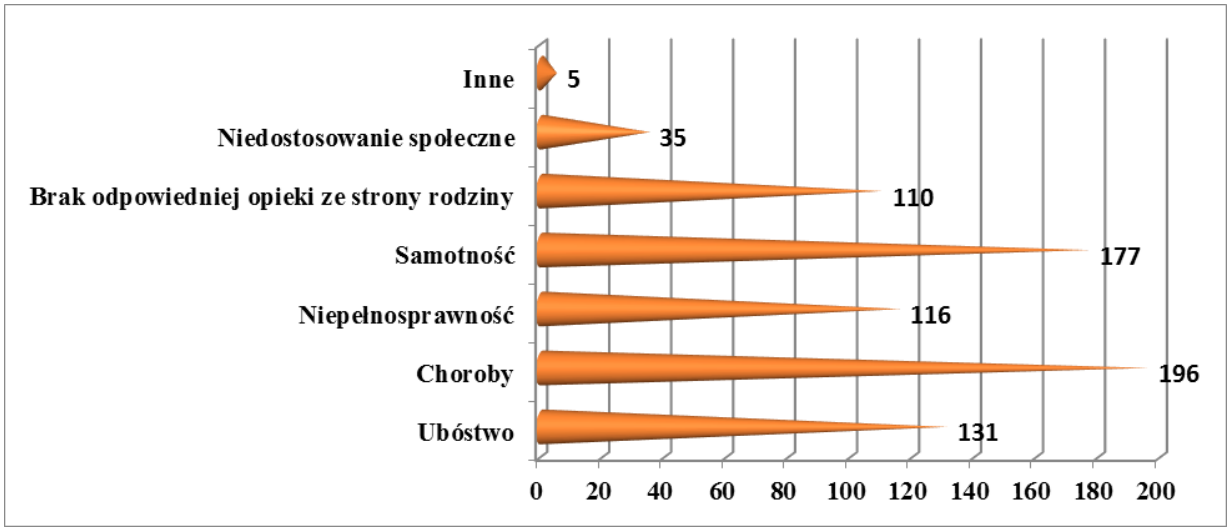

Bardzo ważnym zagadnieniem poruszanym w społeczeństwie są problemy dotyczące funkcjonowania osób starszych. Z przeprowadzonych badań wynika, iż w szczególności są to problemy związane z chorobami, na jakie narażone są osoby w starszym wieku. Takiej odpowiedzi udzieliło aż 196 ankietowanych. Samotność, jak się okazuje, jest równie ważnym problem osób starszych, którą de facto wskazuje 177 ankietowanych.

Obok samotności to ubóstwo klasyfikuje się wysoko w randze problemów osób starszych, ponieważ aż 131 spośród ogółu badanej grupy ankietowanych typuje tę odpowiedź.

Wykres 25. Proszę wskazać, czy uważa Pani/Pan, iż w naszym Powiecie występują w społeczeństwie problemy z uzależnieniem ?

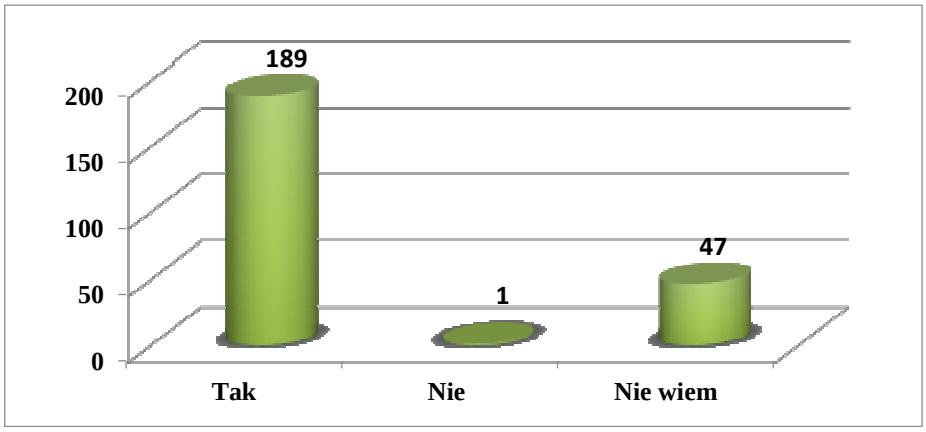

Uwzględniając odpowiedzi respondentów, wnioskuje się, iż znaczna grupa osób tj. 80% ankietowanych uważa, że w Powiecie Nowodworskim występuje problem z uzależnieniem. Tylko 1 osoba stwierdza, że ten problem nie dotyczy lokalnych mieszkańców.

Wykres 26. Jeżeli tak, to proszę wskazać, jakie najczęściej są przyczyny występowania uzależnień.

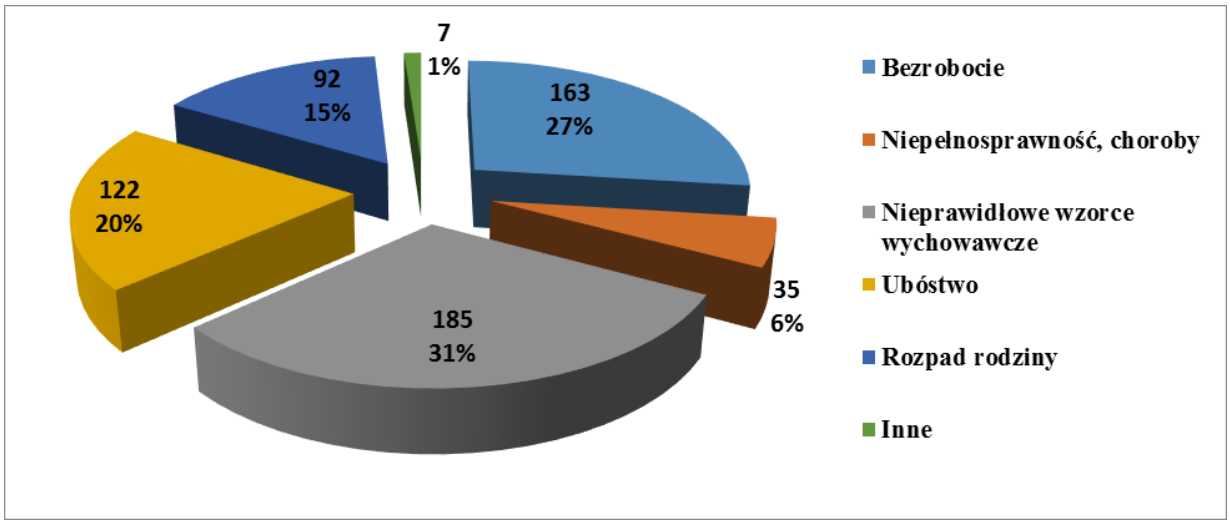

Do najczęściej wymienianych czynników wpływających na występowanie problemu szeroko rozumianego problemu uzależnienia ankietowani zaliczyli nieprawidłowe wzorce wychowawcze. Tę odpowiedź wskazało aż 185 ankietowanych. Ponadto 163 respondentów uważa, iż przyczyną występowania uzależnień jest również bezrobocie oraz ubóstwo, które wytypowało 122 badanych. Niepełnosprawność i choroby są najmniej typowanymi

odpowiedziami, co w ocenie ankietowanych, według 35 osób, nie wpływa znacząco na występowanie uzależnień.

Wykres 27. Jakie najczęściej Pani/Pana zdaniem obserwuje się zjawiska uzależnień?

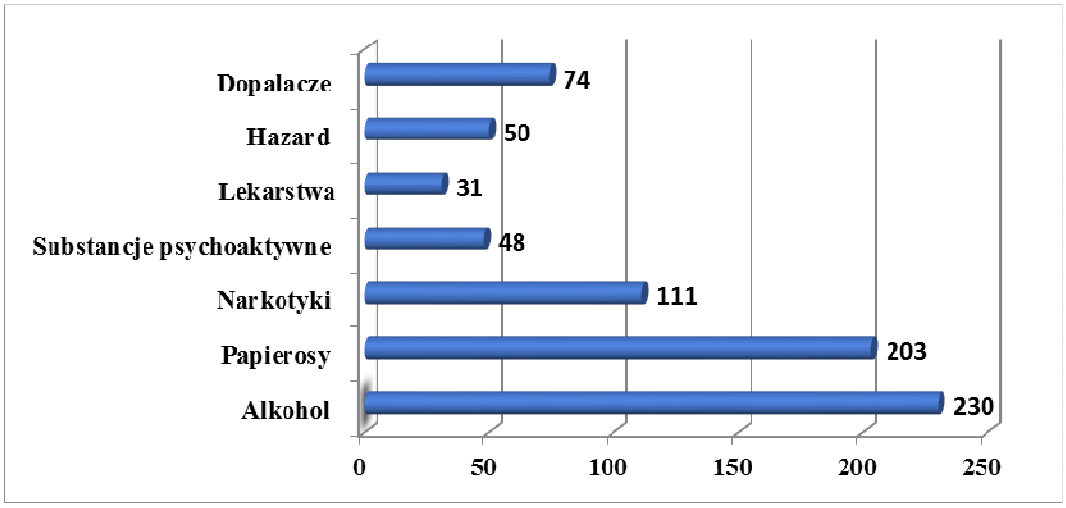

Do najczęściej występujących uzależnień ankietowani zaliczyli alkohol. Taką odpowiedź wskazało 230 ankietowanych mieszkańców Powiatu Nowodworskiego. Równie istotnym uzależnieniem okazały się papierosy, które typowało 203 respondentów. Kolejne miejsce w ocenie ankietowanych zajmują narkotyki, do których odniosło się 111 osób wypełniających kwestionariusz ankiety. Dopalacze wskazało 74 ankietowanych, natomiast 50 osób wymieniło hazard, jako najczęściej występujące zjawisko uzależnień. Lekarstwa w ocenie nielicznej grupy badanych nie stanowią istotnego uzależnienia występującego wśród mieszkańców.

Wykres 28. Jakiego rodzaju przemoc Pani/Pan obserwuje w obrębie swojego środowiska (szkoły, pracy, miejsca zamieszkania, innych)?

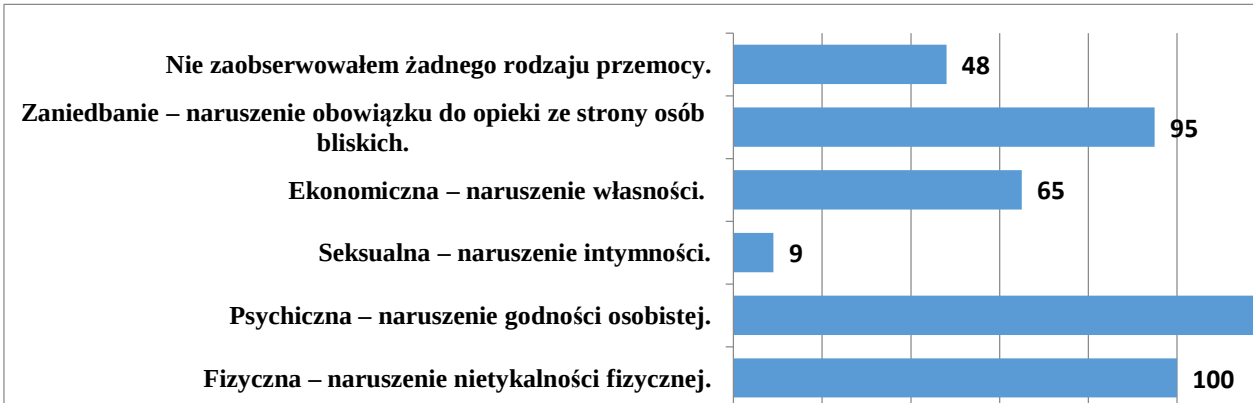

Analizując odpowiedzi ankietowe na temat występowania różnych form przemocy, można zauważyć, iż zdaniem respondentów to przemoc psychiczna, czyli naruszenie godności osobistej, należy do najczęściej występujących. Dane te potwierdza statystyka, która wskazuje, iż taką właśnie odpowiedź zaznaczyło 140 mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.

Zdaniem ankietowanych równie częstym zjawiskiem jest przemoc fizyczna, którą typuje 100 respondentów. Uwagę jednak skupiają dane, z których wynika, iż nader często w domach mieszkańców Powiatu Nowodworskiego zauważana jest przemoc poprzez zaniedbanie, czyli naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Tę formę przemocy wskazało 95 badanych. Najmniejszą grupę respondentów stanowią osoby, które uważają, iż najrzadziej występuje przemoc seksualna, podaje ją 9 osób.

Wykres 29. Proszę wskazać, co może być przyczyną występowania przemocy na terenie naszego Powiatu?

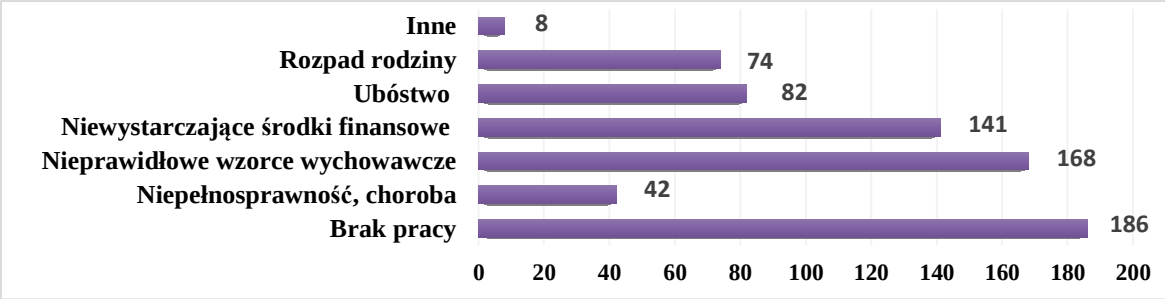

Przyczyną przemocy według ankietowanych w większości przypadków może być brak pracy. Taką odpowiedź wskazała największa liczba respondentów, bo aż 186 osoby. Równie istotną przyczyną występowania zjawiska przemocy są nieprawidłowe wzorce wychowawcze występujące w rodzinie, które podaje 168 respondentów.

Brak środków finansowych to także ważna przyczyna występowania przemocy dla 141 ankietowanych.

Wykres 30. Co Pani/Pana zdaniem jest powodem migracji młodzieży w celu podjęcia nauki poza Powiatem Nowodworskim?

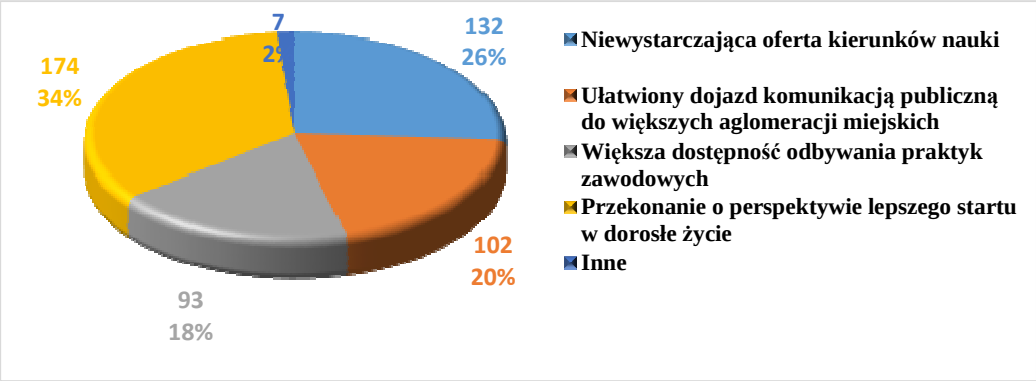

Ważnym zagadnieniem dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego jest problem migracji młodzieży w poszukiwaniu atrakcyjnych kierunków kształcenia w edukacji młodzieży. Pozyskane wyniki wskazują, iż młodzież najczęściej podejmuje naukę poza powiatem z powodu istniejących przekonań o perspektywie i możliwościach lepszego startu w dorosłe życie. Odpowiedź taką wskazało aż 174 ankietowanych. Domniemywać, zatem można, iż niewystarczająca oferta kierunków nauki, którą wskazało132 ankietowanych jest powodem migracji młodych ludzi.

Wykres 31. Czy Pani/Pan uważa, że obecne kierunki kształcenia zawodowego są dostosowane do potrzeb rynku pracy na terenie Powiatu Nowodworskiego?

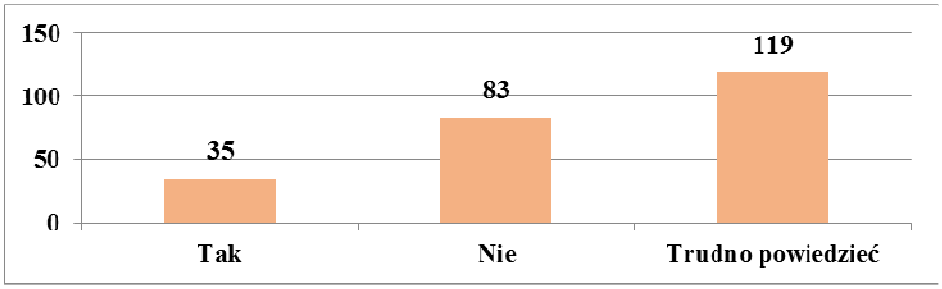

W kwestii dotyczącej kierunków kształcenia, w szczególności dostosowania ich do potrzeb rynku pracy na terenie Powiatu Nowodworskiego okazuje się, iż mieszkańcy w większości nie mają zdania na ten temat. Wyniki wskazują, że aż 119 ankietowanych nie potrafi jednoznacznie wskazać czy w Powiecie kierunki kształcenia młodzieży są adekwatne do potrzeb rynku pracy.

Ponadto statystyka wskazuje, iż 83 ankietowanych jednoznacznie zadeklarowało, że kierunki kształcenia zawodowego nie są odpowiednio dostosowane do istniejących potrzeb lokalnego rynku pracy na tere+-+++++++nie Powiatu Nowodworskiego

Wykres 32. Jak określiłaby Pani/Pan obecną sytuację na rynku pracy w Powiecie Nowodworskim?

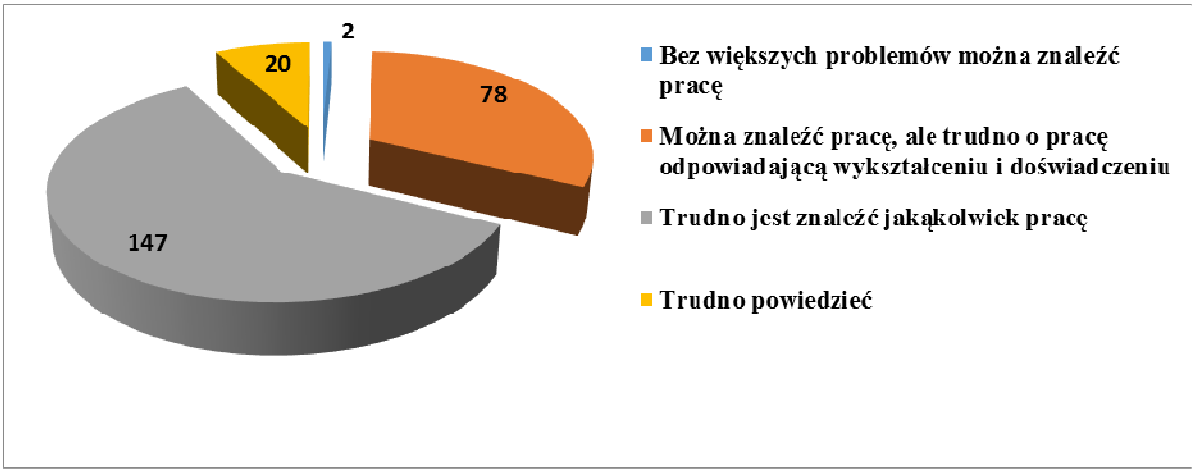

Mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego poproszeni o udzielenie odpowiedzi na temat sytuacji na rynku pracy wskazali, że na terenie powiatu trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę - opinia 147 osób. Ponadto 78 osób przyznało, iż można znaleźć pracę, ale trudno o odpowiadającą wykształceniu i doświadczeniu zawodowemu. Tylko 2 osoby uważają, że nie ma problemów z pozyskaniem pracy na lokalnym rynku.

Wykres 33. Czy według Pani/Pana osoby bezrobotne aktywnie szukają pracy?

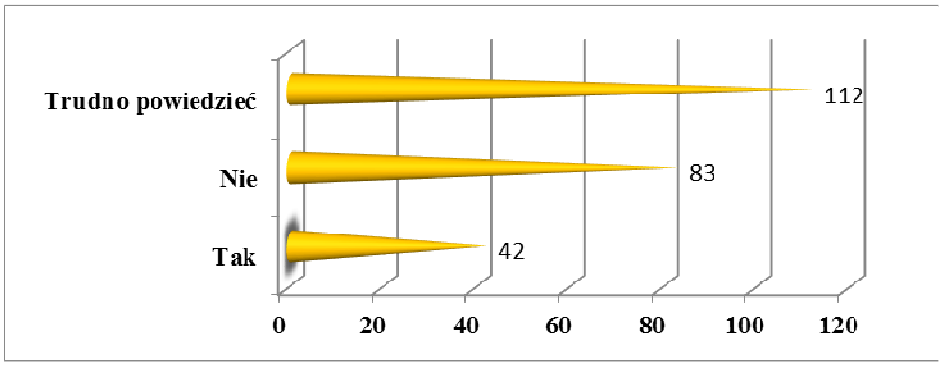

Jeśli weźmiemy pod uwagę świadomość społeczeństwa na temat aktywnego poszukiwania pracy przez mieszkańców Powiatu Nowodworskiego, okazuje się, iż 112 ankietowanych nie ma zdania na ten temat. Dane pozyskane z analizy badań wskazują również, iż 83 respondentów uznaje, że mieszkańcy w ogóle nie poszukują aktywnie zatrudnienia. Tylko 42 osoby są zdania, że bezrobotni aktywnie poszukują pracy.

Wykres 34. Co według Pani/Pana jest najważniejszą przyczyną bezrobocia w Powiecie Nowodworskim?

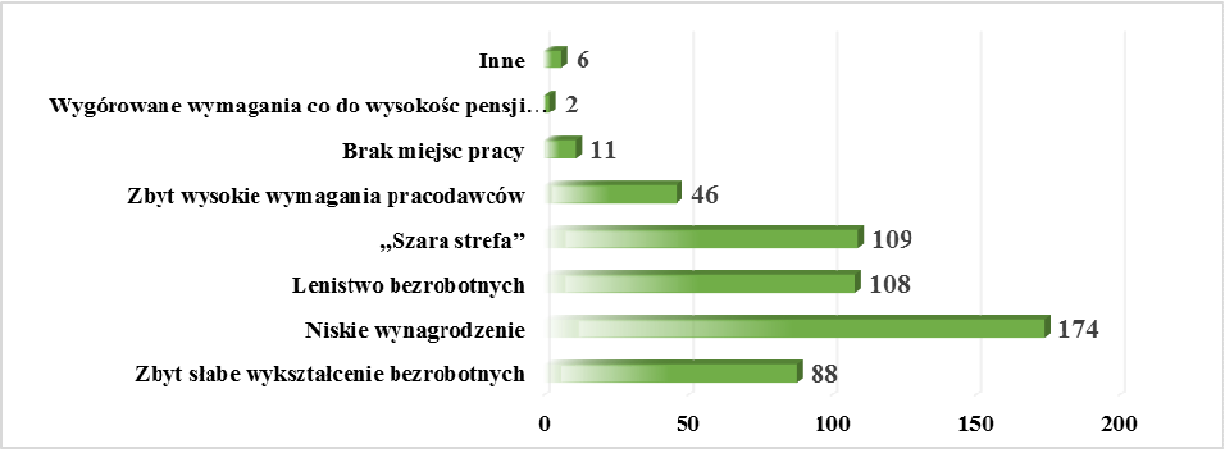

Za jedną z najważniejszych przyczyn występowania bezrobocia w Powiecie Nowodworskim mieszkańcy uznali niskie wynagrodzenie za pracę, które ściśle powiązane jest z bierną postawą (lenistwem) osób poszukujących pracy, oraz zjawiskiem „szarej strefy”, na

które powołuje się 109 badanych osób. Wykształcenie zbyt niskie do wymaganego jest czynnikiem, które zdaniem badanych 88 osób stanowi również przyczynę bezrobocia na lokalnym rynku pracy.

Wykres 35. Jakie skutki pozostawania bez pracy obserwuje Pani/Pan u osób bezrobotnych?

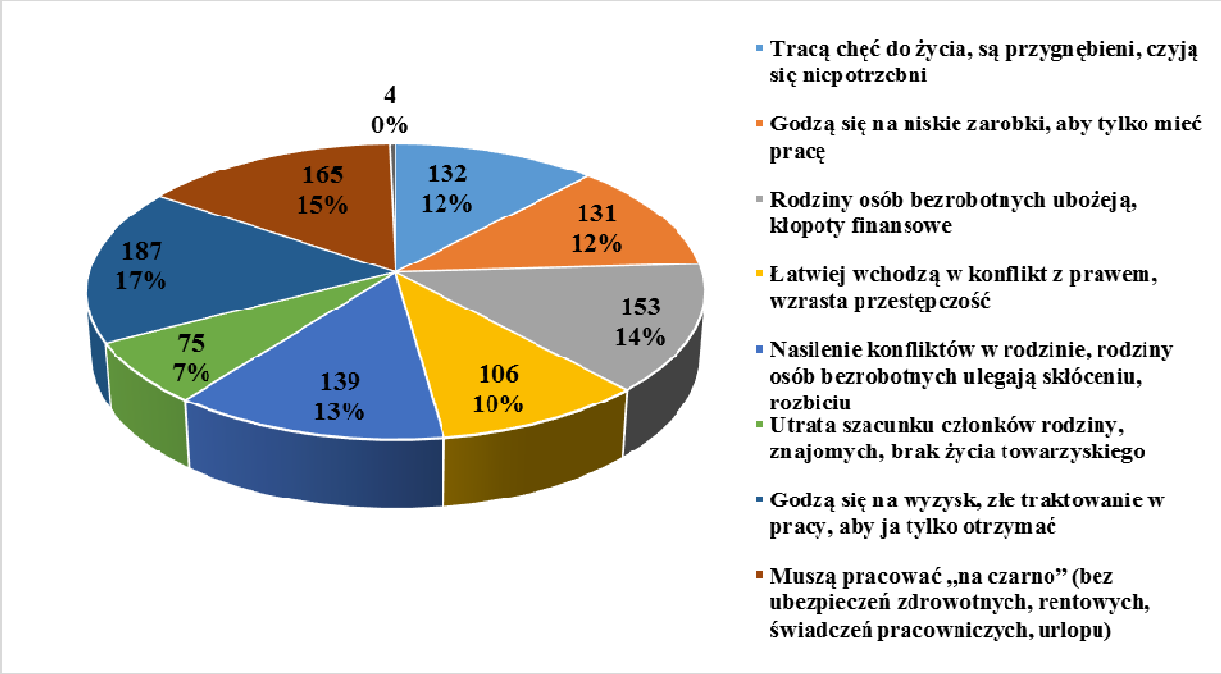

Badania potwierdzają, że utrzymujące się w Powiecie Nowodworskim bezrobocie ma ogromny wpływ na życie mieszkańców. Ankietowani uznali, iż w związku z brakiem jakiejkolwiek pracy na lokalnym rynku są skłonni, by utrzymać dotychczasowe zatrudnienie, znieść niedogodności związane m. in. z wyzyskiem, złym traktowaniem w pracy. Ankietowani wskazujący tę właśnie odpowiedź stanowią najliczniejszą grupę 187osób.

Grupa badanych uznających, iż skutkiem pozostawania bez pracy jest zatrudnienie „na czarno" (bez ubezpieczeń zdrowotnych, rentowych, świadczeń pracowniczych, urlopu) stanowi 165 ankietowanych. Mało znaczącym skutkiem pozostawania bez pracy dla osób bezrobotnych, jak się okazuje według badanych, jest utrata szacunku członków rodziny, znajomych czy brak życia towarzyskiego.

Wykres 36. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje potrzeba podejmowania działań na rzecz integracji społecznej?

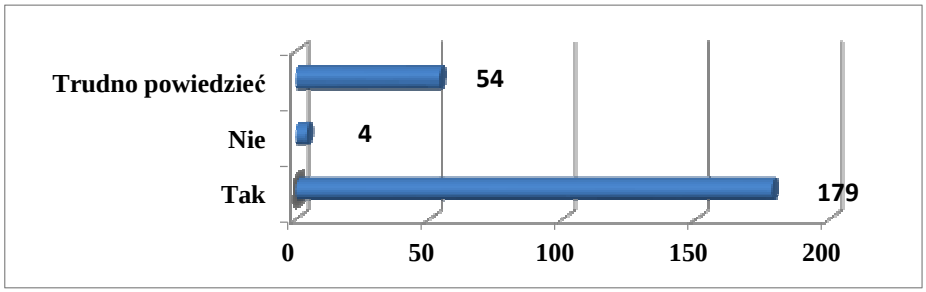

Konieczność podejmowania działań na rzecz integracji społecznej okazała się jak najbardziej zasadna. Wypowiedzi ankietowanych wskazały, iż 179 osób opowiedziało się za potrzebą integracji lokalnych mieszkańców. W grupie respondentów 54 osoby nie potrafiły objąć jednoznacznego stanowiska w powyższej sprawie.

Wykres 37. Jakiego rodzaju działania mogą być skuteczne w celu zwiększenia integracji społecznej mieszkańców Powiatu Nowodworskiego?

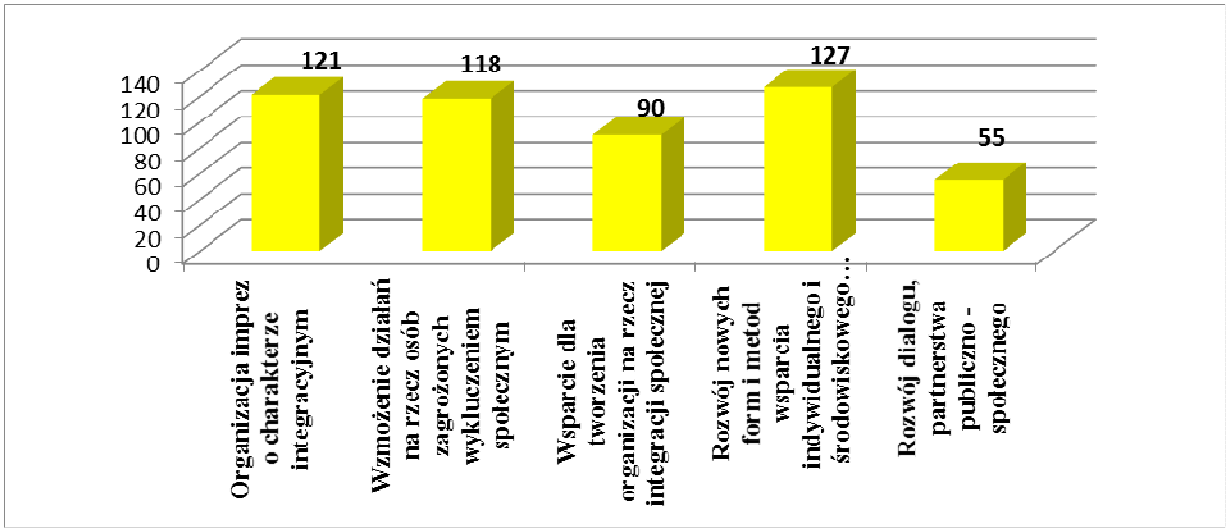

Zdaniem respondentów działania na rzecz integracji społecznej powinny być skupione na rozwoju nowych form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej przez jednostki samorządu. Odpowiedzi takiej udzieliło 127 ankietowanych mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.

Na uwagę zasługuje odpowiedź, która wskazuje, iż mieszkańcy odczuwają potrzebę organizowania imprez o charakterze integracyjnym. Wzmożenie działań na rzecz wykluczenia społecznego jest również istotne, jak się okazuje, dla mieszkańców Powiatu. Powyższe działanie jest ważne dla 118 osób.

Wykres 38. Jakie działania Pani/Pana zdaniem mogą się przyczynić do rozwiązania problemów społecznych oraz rozwoju integracji społecznej?

Powyższy wykres wskazuje działania typowane przez ankietowanych, które mogą przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz rozwoju integracji społecznej. Jak wynika z pozyskanych informacji, największą grupę ankietowanych stanowią osoby, które uważają, iż najskuteczniejszymi działaniami jest zwiększenie liczby miejsc pracy poprzez rozwój gospodarczy Powiatu Nowodworskiego. Wskazały je 167 osoby. Działania mające na celu dostęp i współpracę ze specjalistami m. in. pedagogiem, psychologiem mają ogromne znaczenie dla badanych, potwierdza to 135 osób.

Tworzenie mieszkań chronionych dla opuszczających wychowanków pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie nowych lokali socjalnych są oczekiwanymi działaniami w ocenie respondentów. Wskazują na to wyniki badań w liczbie 122 osób. Zdaniem ankietowanych istotne jest wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy, tak podaje 96 badanych.

6.Analiza SWOT

SWOT – jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

Rysunek 2. Analiza SWOT

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o badanym obszarze na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S** (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (*Opportunities*) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T** (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Informacja, która nie może być poprawnie zakwalifikowana do żadnej z wymienionych grup, jest w dalszej analizie pomijana, jako nieistotna strategicznie. Informacja strategiczna, posegregowana według opisanych kryteriów na cztery grupy, jest następnie zapisywana w czterodzielnej macierzy strategicznej, w której lewa połowa zawiera dwie kategorie czynników pozytywnych a prawa – dwie kategorie czynników negatywnych.

Istnieją, co najmniej trzy ujęcia, wyjaśniające, czym różni się górna połowa macierzy od dolnej (a więc *mocne strony* od *szans*, a *słabe strony* od *zagrożeń*). W niektórych wykładniach mówi się: *mocne strony* i *słabe strony*, to czynniki wewnętrzne, *szanse* i *zagrożenia* — to czynniki zewnętrzne; W innej interpretacji: *mocne strony* i *słabe strony* to cechy stanu obecnego, a *szanse* i *zagrożenia*, to spodziewane zjawiska przyszłe. Wreszcie u niektórych autorów: *mocne strony* i *słabe strony* to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a *szanse* i *zagrożenia*, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Zastosowanie niniejszej analizy w „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016- 2026” pozwoli skoncentrować się na wzmacnianiu mocnych stron sytuacji społecznej badanego obszaru oraz wykorzystaniu szans rozwojowych w Powiecie, jednocześnie wyznaczając kierunki ku rozwiązaniu, niwelowaniu słabych stron oraz przeciwdziałaniu zagrożeniom.

Analiza SWOT niniejszej strategii dotyczy wskazanych poniżej obszarów.

6.1.Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku

Tabela 15. Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku

MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
- gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej - wysoka świadomość rangi problemu przemocy w środowisku - funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (stosowanie procedury niebieskiej karty) - pomoc specjalistów (pedagog) - Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej – wsparcie jednostek organizacyjnych działających na terenie Powiatu Nowodworskiego oraz stowarzyszeń funkcjonujących na rzecz rodziny - telefon zaufania - wsparcie asystenta rodziny - realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie - monitoring w szkołach - zawarte porozumienia pomiędzy Komendą Powiatową Policji oraz Ośrodkami Pomocy Społecznej)	- niska świadomość obowiązków rodzicielskich - długie procedury sądowe - pomoc specjalistyczna brak dostępności do pomocy psychologicznej na terenach szkół - utrzymujące się bezrobocie - występowanie zjawiska uzależnienia od używek - mała świadomość w reagowaniu otoczenia na zjawiska przemocy - istniejące w społeczeństwie mity i stereotypy dotyczące przemocy - mała atrakcyjność kół zainteresowań dla dzieci i dorosłych - brak całodobowej lokalnej infolinii dla rodzin w kryzysie
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- przepisy prawne mające na celu poprawę skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz ułatwienie izolacji sprawców przemocy od ofiar - możliwość kierowania wniosków przez szkołę, nadzór kuratora - możliwość pozyskiwania środków	- łatwa, wszechstronna, dostępność do używek - negatywny wpływ grupy rówieśniczej - niewydolność wychowawcza rodzin - powielanie negatywnych wzorców zachowań społecznych - ukrywanie przez rodzinę występowania

finansowych z UE na realizację programów z zakresu przeciwdziałania przemocy - organizowanie lokalnych kampanii społecznych, informacyjnych wpływających na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy dot. zwiększenia wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy i placówek oferujących pomoc	aktów przemocy, niechęć do współpracy - brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy - trudności w odseparowaniu sprawcy przemocy od ofiary - niedostateczne wykorzystywanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu) - brak zaplecza zabezpieczającego egzekucję eksmisji sprawców przemocy

6.2.Uzależnienia - edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia

Tabela 16. Uzależnienia- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wsparcie jednostek organizacyjnych działających na terenie powiatu (np. Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Komenda Powiatowa Policji, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna) - pomoc wykwalifikowanej kadry do pracy z osobami uzależnionymi - działalność Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - funkcjonowanie punktu konsultacyjnego „Arka” - kampanie społeczne w szkole, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży - wsparcie rodziny dotkniętej problemami uzależnień w obszarze dostępu do pomocy psychologicznej i prawnej	- duża skala zjawiska - znaczne przyzwolenie społeczne na spożywanie używek - wczesna inicjacja użycia środków psychoaktywnych i innych używek - dostępność do Internetu - dziedziczenie uzależnień, niewłaściwe wzorce rodzinne - ukrywanie przez rodziny zjawiska uzależnienia - brak w Powiecie placówek leczenia i terapii odwykowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych - długie oczekiwanie osób uzależnionych na miejsce w ośrodkach wsparcia i placówkach odwykowych - brak psychiatry dziecięcego na terenie Powiatu - niewystarczająca współpraca instytucji

	pomocowych z psychiatrą - bieda, ubóstwo
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego - tworzenie grup wsparcia dla współuzależnionych (AA) - szybka interwencja w zakresie zapobiegania uzależnieniom	- zbyt łatwa dostępność do używek: alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych - niedostatecznie rozbudowany system profilaktyki uzależnień dla młodzieży - niewystarczająca świadomość osób odpowiedzialnych za dzieci i młodzież na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem - frustracje związane z brakiem pracy i zatrudnienia - mała atrakcyjność kół zainteresowań dla dzieci, młodzieży - brak pomysłów na formę spędzania wolnego czasu - dziedziczenie uzależnień - niedostateczny dostęp osób uzależnionych do informacji o możliwych formach pomocy - zwiększona podatność osób z uzależnieniami na popełnianie czynów karalnych

6.3. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udrożnienie przepływu informacji).

Tabela 17. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udrożnienie przepływu informacji).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób wymagających całodobowej opieki - działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych - funkcjonowanie ośrodków rehabilitacyjnych prowadzących turnusy rehabilitacyjne - funkcjonowanie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego - możliwość wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego - funkcjonowanie poradni rehabilitacyjnych - możliwość uzyskania dofinansowania ze środków PFRON - zasób lokali do organizacji spotkań integracyjnych dla społeczności Powiatu - funkcjonowanie i działalność organizacji pozarządowych - organizacja imprez kulturalnych i uroczystości okolicznościowych (festyny, pikniki) - działalność stowarzyszeń wiejskich, kół zainteresowań, kół gospodyń wiejskich - funkcjonowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury w Powiecie - koła zainteresowań - zajęcia sportowe w Żuławskim Klubie Sportowym - współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się osobami niepełnosprawnymi - przychylność władz - atrakcyjne położenie geograficzne	- duża liczba osób samotnych wśród ludzi starszych i niepełnosprawnych - brak działań inicjujących wolontariat w Powiecie na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych - ograniczona działalność w zakresie upowszechniania osobom starszym i niepełnosprawnym ofert pracy i kontynuowania aktywności zawodowej - niska aktywność zawodowa ludzi starszych, niepełnosprawnych - bariery architektoniczne utrudniające osobom niepełnosprawnym codzienne życie - niezapewnienie osobom młodym warunków do pozostawania w Powiecie - brak nowych miejsc pracy, niewystarczające zasoby mieszkaniowe - niewystarczające środki finansowe samorządu - brak animatorów społecznych, zajmujących się organizacją kulturową środowiska lokalnego - niewielka baza ofert w zakresie poszerzania zainteresowań i hobby oraz form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, - bezrobocie - opór na zmianę, bierność

SZANSE	ZAGROŻENIA
- prowadzenie działań edukacyjnych na temat potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych - postępująca społeczna akceptacja ludzi niepełnosprawnych w środowisku lokalnym - funkcjonowanie przepisów prawnych - możliwość ubiegania się o środki finansowe z UE - dostosowanie standardów usług do wymogów Unii Europejskiej - likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej	- wzrastająca liczba osób starszych w Powiecie - wzrastające zapotrzebowanie na lokalne usługi opiekuńcze i stacjonarne - pogorszenie kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin - postępująca skala zjawiska izolacji i wykluczenia społecznego, - rozpad więzi społecznych - kryzys rodziny - niski status materialny rodziny - występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia - istnienie zjawiska wyuczonej bezradności, zmęczenia

6.4.Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy)

Tabela 18. Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- odpowiednie przygotowanie pracowników urzędu pracy i ośrodków pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi - stały kontakt pracowników urzędu pracy z pracodawcami - upowszechnianie szerokiej oferty usług Powiatowego Urzędu Pracy (kursy, szkolenia) - poradnictwo zawodowe	- występowanie wysokiego długotrwałego bezrobocia - brak ofert pracy dostosowanych do rynku lokalnego - brak dużych przedsiębiorstw - słaba rozwinięta infrastruktura do tworzenia przedsiębiorstw - brak nowych inwestorów w Powiecie - uzależnienie środowisk od pomocy

- zwiększenie ofert aktywizujących programów rynku pracy - pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej na przeciwdziałanie bezrobociu - oferta biura karier funkcjonującego przy Ochotniczym Hufcu Pracy - praca sezonowa powodująca spadek poziomu bezrobocia (w okresie wiosenno-letnim) - położenie geograficzne, dobra lokalizacja, bliskość Trójmiasta - działalność organizacji pozarządowych - współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób bezrobotnych	społecznej - niskie wynagrodzenia za wykonaną pracę - umowy śmieciowe - wykształcenie bezrobotnych niedostosowany do zapotrzebowania na rynku pracy - brak zainteresowania zatrudnieniem - występowanie zjawiska pokoleniowego dziedziczenia bezrobocia - niska motywacja, wyuczona bezradność - słaba komunikacja – transport z obszarów i rejonów wiejskich - niedostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- możliwość ograniczenia bezrobocia dzięki pozyskanym środkom finansowym z Unii Europejskiej - zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy - korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy - migracja zarobkowa - tworzenie programów rozwojowych na rzecz różnych grup społecznych - możliwość przekwalifikowania, aktywizacja zawodowa - wzrost liczby ludności posiadającej wyższe wykształcenie - zaostrzenie przepisów związanych z łamaniem praw pracowniczych	- istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia tzw. szarej strefy” - duża niepewność i niestabilność rynku pracy - emigracja zarobkowa wykształconej młodzieży - łamanie uprawnień pracowników - brak motywacji do zmiany - nieporadność życiowa - dziedziczenie biedy - zjawisko przejmowania negatywnych wzorców - narażenie na wykluczenie społeczne - ryzyko wystąpienia demoralizacji - uzależnienie osób bezrobotnych od wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej

6.5. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu).

Tabela 19. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu).

MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
- podnoszenie przez pracowników działających w obszarze pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego - diagnozowanie problemów społecznych w Powiecie - uświadomienie roli potrzeb sektora pomocy społecznej - przepływ informacji między jednostkami pomocowymi o problemach społecznych - podejmowanie współpracy jednostek powiatowych z gminnymi; zawieranie partnerstw - informowanie klientów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania pomocy - inicjowanie powstawania nowych placówek pomocy społecznej - pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej - organizowanie i wspieranie imprez kulturowych w środowisku lokalnym	- zwiększająca się liczba klientów systemu pomocy społecznej -- brak placówek opiekuńczo-wychowawczych Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziennych Domów Pobytu - brak funduszy własnych na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej - niewystarczające finansowanie systemu pomocy społecznej - brak działań inicjujących wolontariat w Powiecie
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- dobrze wykwalifikowana kadra pracownicza posiadająca między innymi. wiedzę na temat instytucji wsparcia osób	- niski poziom integracji i aktywności społecznej – niewielka chęć do podejmowania inicjatyw społecznych oraz

potrzebujących - dobra, jakość obsługi klientów systemu pomocy społecznej - świadomość władz instytucjonalnych, co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej - zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej - udział w projektach z dotacji środków Unii Europejskiej - zwiększenie partnerstwa między jednostkami - szansa na rozwój kontaktów partnerskich w kraju i za granicą	działań w ramach wolontariatu. - starzejące się społeczeństwo - niska świadomość społeczeństwa na temat funkcjonowania placówek wsparcia dla osób potrzebujących - niestabilna sytuacja w zakresie finansów publicznych

6.6. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

Tabela 20. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- skonkretyzowane przepisy prawne - udzielanie świadczeń dla rodzin zastępczych i osób usamodzielnianych - współpraca asystenta z rodzinami biologicznymi - współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodziną zastępczą - powołanie opiekuna wspierającego proces usamodzielnienia - współpraca z instytucjami i organizacjami - wykwalifikowana kadra specjalistów zapewniająca dostęp do poradnictwa specjalistycznego - promowanie idei rodzicielstwa zastępczego - program szkoleń i kwalifikacji kandydatów	- zwiększająca się niewydolność wychowawcza rodziców -- brak mieszkań socjalnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą - brak ofert pracy dla młodzieży adekwatnych do lokalnego rynku pracy - małe zainteresowanie bycia rodziną zastępczą w stosunku do potrzeb Powiatu Nowodworskiego - brak zainteresowania pozostania rodziną specjalistyczną w stosunku do zgłaszanych potrzeb Powiatu - brak nowych kierunków kształcenia i zajęć pozalekcyjnych zgodnych z potrzebą lokalnego rynku pracy

na rodziny zastępcze - zapewnienie wsparcia osobom usamodzielnianym w zakresie poradnictwa psychologicznego, prawnego - funkcjonowanie mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych - funkcjonowanie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej - funkcjonowanie na terenie powiatu placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego	- brak świadomości istoty procesu usamodzielnienia i roli uczestnictwa młodych ludzi w tym procesie - niedostateczne przygotowanie do samodzielnego życia wychowanków pieczy zastępczej - niedostateczna ilość żłobków dla dzieci
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- możliwość pozyskania środków z UE - inwestorzy zewnętrzni - programy rozwojowe na rzecz grup społecznych - regulacje prawne - możliwość pozyskania mieszkania socjalnego przez osoby opuszczające pieczę zastępczą z zasobów miast i gmin - możliwość zdobycia wykształcenia oraz zawodu - kursy, szkolenia przekwalifikowania - kampanie społeczne	- zwiększenie miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - narażenie na wykluczenie społeczne dzieci przebywających w pieczy zastępczej i młodzieży usamodzielnianej - ryzyko wystąpienia zjawiska demoralizacji wśród dzieci i młodzieży - brak motywacji do nauki i podnoszenia kwalifikacji zawodowych - zjawisko przejmowania negatywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej - dziedziczenie biedy - uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej - wyuczona bezradność i nieporadność życiowa - eurosieroctwo

7.Misja

Kluczowym elementem „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016- 2026” jest misja będąca naczelnym celem polityki społecznej Powiatu, wokół której powinny koncentrować się działania różnych lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Powiatu.

Misja Powiatu Nowodworskiego brzmi:

„POWIAT NOWODWORSKI OTWARTY NA INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPIERAJĄCY REALIZACJĘ WSPÓLNYCH INICJATYW BĘDĄCYCH SPRAWNYM I SKUTECZNYM ELEMENTEM SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH”.

Misja precyzuje wizerunek oraz priorytety Powiatu Nowodworskiego w obszarze pomocy społecznej w perspektywie dziesięciu lat. Ma służyć działaniom w dążeniu do poprawy, jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, integracji społecznej i wyrównywania szans rozwoju społecznego mieszkańców. Rozwiązania wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami mają służyć eliminacji negatywnych i niepożądanych zjawisk społecznych oraz zrównoważonemu rozwojowi Powiatu w tym zakresie.

8.Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania

Definiując cele strategiczne oparto się na zdiagnozowanych słabościach i zagrożeniach. Mocne strony i szanse ujęte w analizie strategii stały się zaś pomocne w wypracowaniu takich rozwiązań, których zadaniem jest niwelowanie zjawisk społecznie niepożądanych w Powiecie Nowodworskim oraz rozwiązywanie problemów społecznych ku integracji lokalnych mieszkańców.

Tabela 21. CEL STRATEGICZNY 1 - Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku

CEL STRATEGICZNY 1 **Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku**	
Kierunki działań	1.1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy poprzez: a) organizowanie kampanii społecznych przeprowadzane dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego, b) wdrażanie programów profilaktycznych dla uczniów szkół 1.2. Wspieranie działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji

	Kryzysowej a) pomoc specjalistyczna psychologa, prawnika i pracownika socjalnego b) oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy 1.3. Wspieranie działań zespołów interdyscyplinarnych przy Ośrodkach Pomocy Społecznej (procedura niebieskiej karty). 1.4. Zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy poprzez: a) podjęcie działań w kierunku zatrudnienia instruktora terapii uzależnień w ramach działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych b) podejmowanie przedsięwzięć w celu zatrudnienia specjalisty - prawnika na terenie gmin c) promowanie całodobowego telefonu zaufania dla mieszkańców Powiatu 1.5. Inicjowanie działań w kierunku utworzenia świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży 1.6. Korzystanie z oferty usług świadczonych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w zakresie pomocy i wsparcia uczniów dotkniętych przemocą. 1.7. Podnoszenie kompetencji zawodowych oraz doskonalenie osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy - udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych. 1.8. Kontynuowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji 1.9. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny 1.10. Pozyskiwanie pozabudżetowych środków finansowych m. in. fundusze z Unii Europejskiej.

Wskaźniki monitoringowe:

1) liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej;
2) liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, szkole, środowisku objętych pomocą w ramach ośrodków wsparcia;
3) liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy;
4) liczba zespołów interdyscyplinarnych oraz liczba osób objętych ich oddziaływaniem;
5) liczba osób objętych pomocą w ramach Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
6) liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi;
7) ilość pozyskanych środków finansowych.

Tabela 22. CEL STRATEGICZNY 2 - Uzależnienia - edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia

CEL STRATEGICZNY 2 **Uzależnienia** **- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia**	
Kierunki działań	2.1. Organizowanie kampanii informacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców Powiatu dotyczących uzależnień: a) organizowanie w szkołach akcji profilaktycznych dla dzieci i młodzieży b) inicjowanie i organizowanie spotkań dla rodziców c) debaty społeczne d) promowanie zdrowego stylu życia 2.2. Tworzenie grup wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych członków rodziny. 2.3. Promowanie działalności punktów konsultacyjnych oraz klubów Anonimowych Alkoholików dla osób uzależnionych oraz inicjowanie powstawania nowych 2.4. Wspieranie działalności Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej na terenie Powiatu 2.5. Zwiększanie dostępności osób uzależnionych do korzystania z usług medycznych oraz specjalistów terapeutycznych 2.6. Inicjowanie tworzenia dodatkowych miejsc pracy na stanowisko psychologa na terenie każdej gminy oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego 2.7. Wspieranie działalności świetlic wiejskich oraz rozszerzanie ich ofert: a) zachęcanie do tworzenia kół zainteresowań, dla dzieci i młodzieży b) zachęcanie do prowadzenia cyklicznych zajęć profilaktycznych na temat zjawiska uzależnienia. 2.8. Dążenie do pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, oraz środków finansowych pozabudżetowych

Wskaźniki monitoringowe:

1) liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych;
2) liczba wspólnych działań różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom;
3) liczba grup wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych członków rodziny;
4) liczba osób korzystających ze wsparcia i pomocy specjalistów;

5) liczba osób korzystających z usług medycznych - terapie odwykowe;
6) liczba nowo powstałych punktów konsultacyjnych oraz klubów Anonimowych Alkoholików dla osób uzależnionych;
7) liczba nowo powstałych stanowisk pracy specjalistów (psychologa i psychiatry dziecięcego);
8) liczba nowo powstałych świetlic wiejskich i liczba osób z nich korzystających;
9) liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz zajęć profilaktycznych na temat zjawiska uzależnienia.

Tabela 23. CEL STRATEGICZNY 3 - Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udrożnienie przepływu informacji)

CEL STRATEGICZNY 3 **Integracja środowisk** **(NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne,** **udrożnienie przepływu informacji)**	
Kierunki działań	3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych i niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne. 3.2. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób starszych i niepełnosprawnych poprzez: a) zwiększenie i usprawnienie działań informacyjnych o dostępnych formach pomocy i źródłach finansowania usług medycznych, rehabilitacyjnych czy sprzętu rehabilitacyjnego b) stworzenie strony internetowej - portalu dla osób niepełnosprawnych i starszych zamieszkujących na terenie Powiatu c) zaangażowanie lokalnej prasy, mass mediów do współpracy w zakresie poszerzania informacji skierowanej na problematykę niepełnosprawnych i osób starszych 3.3. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie Powiatu. 3.4. Dostosowanie i modernizacja istniejących placówek wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym do obowiązujących standardów, w tym likwidacja barier architektonicznych 3.5. Utworzenie bazy wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych - Dziennego Domu Pobytu. 3.6. Stworzenie warunków do utworzenia Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej. 3.7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez: a) likwidację barier architektonicznych w szczególności w obiektach

	pożytku publicznego (dostosowanie i oznakowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych) b) podejmowanie inicjatyw przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób starszych i niepełnosprawnych w organizacji wspólnych imprez kulturalnych, festynów, pikników c) rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym, d) inicjowanie do wdrożenia „asystenta" dla osoby niepełnosprawnej ułatwiającej funkcjonowanie w życiu codziennym e) wspieranie i promowanie działalności klubów seniora f) wspieranie organizacji pozarządowych, w tym działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych g) dążenie do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi i młodzieżą szkolną - likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych 3.8. Promowanie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych a) zapewnienie udziału osób niepełnosprawnych w programach wspierających zatrudnienie i samozatrudnienie b) organizacja miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych c) zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach Uniwersytetu Trzeciego Wieku celem zdobycia nowych umiejętności i kompetencji 3.9. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dotyczących m. in. a) uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym b) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych c) pozyskania sprzętu rehabilitacyjnego d) zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych e) usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika 3.10. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz „wyrównywania szans" osób niepełnosprawnych, w tym pozyskiwanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. 3.11. Promowanie i wspieranie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej na terenie Powiatu Nowodworskiego. 3.12. Organizowanie akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych. 3.13. Podejmowanie działań ku pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, w tym od organizacji pozarządowych i sponsorów.

Wskaźniki monitoringowe:

1) liczba przedsięwzięć o charakterze informacyjnym, edukacyjnym i szkoleniowym dotyczącym problematyki osób starszych i niepełnosprawnych;
2) liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym w zakresie usług medycznych, psychologicznych, prawnych;
3) liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością;
4) liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną;
5) liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych asystentem rodziny ułatwiającej funkcjonowanie w życiu codziennym;
6) liczba osób objętych usługami opiekuńczymi;
7) liczba osób objętych ofertą klubów seniora;
8) liczba nowo powstałych domów dziennego pobytu;
9) liczba osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej;
10) ilość osób starszych, niepełnosprawnych korzystających z alternatywnych form spędzania wolnego czasu (zabawy, pikniki, festyny);
11) liczba pozyskanego sprzętu rehabilitacyjnego dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
12) starszych udostępnianego w ramach wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
13) liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się;
14) liczba osób korzystających z dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
15) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej w celu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzętu rehabilitacyjnego;
16) liczba osób korzystających z dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika;
17) liczba nowo utworzonych i wyposażonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych;
18) liczba osób uczestnicząca w zajęciach Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
19) liczba wdrożonych i zrealizowanych programów na rzecz „wyrównywania szans" osób niepełnosprawnych, pozyskiwanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
20) liczba osób objętych pomocą w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej;
21) liczba przedsięwzięć realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego przy współpracy z organizacjami pozarządowymi;
22) liczba wolontariuszy;
23) ilość pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Tabela 24. CEL STRATEGICZNY 4 - Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy)

CEL STRATEGICZNY 4 **Minimalizowanie skutków bezrobocia** **(zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy)**	
Kierunki działań	4.1. Aktywizacja lokalnego rynku pracy - wspieranie działań na rzecz minimalizowania skutków bezrobocia a) promowanie poradnictwa zawodowego b) organizowanie giełdy pracy c) rozwój współpracy placówek kształcenia zawodowego z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie dostosowania systemu kształcenia i edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy d) zacieśnianie współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi dotyczącej przepływu informacji w zakresie wolnych miejsc pracy e) dążenie do integracji społecznej i adaptacji zawodowej osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy - współpraca podmiotów samorządowych i jednostek pozarządowych w niwelowaniu zjawiska bezrobocia f) pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej, oraz zewnętrznych funduszy organizacji pozarządowych, sponsorów g) wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych h) inicjowanie tworzenia placówek oferujących opiekę dla dzieci poniżej 3 roku życia i) wspieranie podmiotów gospodarczych na lokalnym rynku pracy w tworzeniu nowych miejsc pracy 4.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. a) rozszerzanie bazy ofertowej zatrudnienia w tym pozyskiwanie prac interwencyjnych, staży b) promowanie zajęć aktywizujących z doradcą zawodowym c) promowanie kształcenia zawodowego obejmującego praktyczną naukę do zawodu przydatnych na lokalnym rynku pracy d) zachęcanie do podnoszenia kwalifikacji, doskonalenia zawodowego oraz motywowanie do przekwalifikowania do potrzeb lokalnego rynku pracy e) inicjowanie do rozwoju systemu indywidualnych szkoleń na

	potrzeby osób bezrobotnych oraz pracodawców dostosowanych do rynku pracy z jednoczesnym zapewnieniem zatrudnienia 4.3. Promowanie przedsiębiorczości a) poradnictwo w zakresie tworzenia działalności gospodarczej dla potencjalnych pracodawców b) wspieranie samozatrudnienia c) zachęcanie do powstawania oraz wspieranie istniejących Podmiotów Ekonomii Społecznej - spółdzielnie socjalne d) stworzenie warunków do powstania Zakładu Aktywności Zawodowej

Wskaźniki monitoringowe:

1) wielkość stopy bezrobocia;
2) liczba osób bezrobotnych w Powiecie;
3) liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy objętych różnymi formami wsparcia przez Powiatowy Urząd Pracy;
4) liczba ofert pracy, staży, prac interwencyjnych;
5) liczba działających podmiotów ekonomii społecznej;
6) liczba nowo powstałych Zakładów Aktywności Zawodowej;
7) liczba pracodawców, którym udzielono porad i wsparcia specjalistycznego;
8) liczba pracodawców korzystających z wszelakich ulg;
9) liczba nowych inwestorów;
10) liczba nowych podmiotów gospodarczych;
11) liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych;
12) liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi;
13) liczba nowo powstałych żłobków, placówek przedszkolnych;
14) ilość zmian dokonanych w dostosowaniu systemu edukacji do potrzeb rynku pracy;

Tabela 25. CEL STRATEGICZNY 5 - Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu)

CEL STRATEGICZNY 5 **Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu)**	
Kierunki działań	5.1. Organizacja kampanii społecznych na temat działalności oraz roli placówek w życiu osób starszych 5.2. Stworzenie systemu informacji „informatora" o dostępności do: a) placówek świadczących usługi medyczne, rehabilitacyjne osobom starszym i niepełnosprawnym b) źródeł dofinansowania do usług medycznych i rehabilitacyjnych c) wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego 5.3. Stworzenie środowiskowego domu samopomocy oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych. 5.4. Usprawnianie przepływu informacji między instytucjami pomocowymi umożliwiającą większą koordynację działań w zakresie monitorowania problemów i potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu. 5.5. Współorganizacja szkoleń i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników na rzecz lepszego standardu świadczonych usług. 5.6. Wzmacnianie kadr socjalnych i roli pracownika socjalnego działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej beneficjentów pomocy społecznej. 5.7. Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej oraz wspierania rozwoju integracji społecznej.

Wskaźniki monitoringowe:

1) liczba opracowanych i zrealizowanych programów informacyjnych na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych;
2) liczba nowo powstałych placówek tj. środowiskowego domu samopomocy oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych;
3) liczba zatrudnionych pracowników socjalnych;
4) liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej;
5) liczba nowych instrumentów i usług służących podniesieniu, jakości świadczonej pomocy;
6) ilość pozyskanych środków finansowych.

Tabela 26. CEL STRATEGICZNY 6 - Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

CEL STRATEGICZNY 6 **Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą**	
Kierunki działań	6.1. Rozpowszechnianie i promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu Nowodworskiego. a) pozyskiwanie, kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze (w szczególności specjalistycznych rodzin dla dzieci z dysfunkcjami) b) podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności, szkolenia osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej c) organizacja spotkań i debaty społecznej uświadamiających rolę i funkcjonowanie placówek specjalistycznych dla dzieci z dysfunkcjami d) zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej e) wspieranie rodzin zastępczych ofertą rodzin pomocowych f) organizowanie szkoleń i grup wsparcia dla dzieci i rodzin zastępczych g) współpraca z instytucjami realizującymi zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną h) finansowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej i) organizowanie imprez i festynów przeznaczonych dla dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej oraz ich opiekunów zastępczych j) promowanie wolontariatu do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną k) tworzenie i realizacja programów na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej l) pozyskiwanie środków finansowych pozabudżetowych np. sponsorzy indywidualni na potrzebę integracji społecznej dzieci i rodzin zastępczych 6.2. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia osoby opuszczające pieczę zastępczą poprzez: a) tworzenie i realizację indywidualnych programów usamodzielnienia b) podnoszenie kompetencji społecznych oraz aspiracji edukacyjnych i zawodowych

	c) udzielanie i finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie i na usamodzielnienie d) udostępnienie miejsc w mieszkaniach chronionych e) usługi w zakresie poradnictwa prawnego, socjalnego i psychologicznego

Wskaźniki monitoringowe:

1) liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu;
2) liczba dzieci i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad;
3) liczba szkoleń dla rodzin zastępczych;
4) liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem rodziny pomocowej;
5) liczba opracowanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka;
6) liczba zorganizowanych imprez kulturalnych na rzecz dzieci i rodzin zastępczych;
7) liczba osób usamodzielnianych objętych pracą socjalną, pomocą psychologiczno-pedagogiczną i prawną;
8) liczba osób usamodzielnianych, którym udzielono pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie i na usamodzielnienie;
9) liczba udostępnionych mieszkań chronionych;
10) liczba osób, którym udostępniono miejsca w mieszkaniu chronionym;
11) liczba wolontariuszy.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowodworskim jest dokumentem koordynującym działania na lata 2016-2026.

Partnerami zaangażowanymi oraz odpowiedzialnymi za realizację działań z obszaru pomocy i integracji społecznej wskazanych w niniejszej Strategii są: przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, policji i przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Cele i działania w zakresie integracji i rozwiązywania problemów społecznych zawarte w niniejszej Strategii wymagają odpowiedniego finansowania.

Źródła, dzięki którym zaplanowane działania możliwe są do realizacji to:

1) środki finansowe pochodzące z budżetu samorządowego powiatu w zakresie finansowania zadań własnych Powiatu Nowodworskiego w zakresie pomocy społecznej i obszarach ujętych w strategii;
2) środki finansowe pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone powiatowi przez administrację rządową;
3) fundusze Unii Europejskiej;

4) środki zewnętrzne pozyskane z organizacji pozarządowych, sponsorów indywidualnych krajowych i zagranicznych.

9. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja są immanentnymi elementami procesu planowania strategicznego. Gromadzenie danych, analiza i interpretacja zapisów strategicznych umożliwiają systematyczną ocenę realizowanych działań oraz zakładają ich modyfikację, w przypadku istotnych zmian, potrzeb i oczekiwań społecznych jak również regulacji prawnych. Monitoring jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania Strategii. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami. Standardowe kryteria ewaluacyjne wg Komisji Europejskiej winny charakteryzować się:

1) trafnością;
2) skutecznością;
3) efektywnością;
4) użytecznością;
5) trwałością.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych kierunków działań zostaną wykorzystane sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę oceny przebiegu realizacji dokumentu wskaźniki będą mogły zostać poddane weryfikacji bądź zostaną zidentyfikowane nowe, ze względu na szereg czynników zewnętrznych pojawiających się w trakcie prowadzonych działań np.: zmieniające się przepisy prawne, pozyskiwane środki finansowe.

Koordynatorem prac związanych z wdrożeniem niniejszej Strategii będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Informacja na temat realizacji Strategii oraz osiągniętych efektów przygotowana będzie corocznie, (począwszy od 2017 r. za rok 2016) przez Dyrektora PCPR w formie sprawozdania przedkładanego Radzie Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

10.Zakończenie

Opracowana Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026 wyznacza kierunki działań lokalnej polityki społecznej ku zintegrowanemu systemowi wsparcia społecznego zapobiegającego wykluczeniu i marginalizacji osób i grup społecznych. Strategia jest szansą na optymalne wykorzystanie potencjału wszystkich partnerów polityki społecznej, by uruchomić procesy aktywizacji społeczności lokalnej w tworzenie konkretnych programów i projektów, które poparte realnymi działaniami przełożą się na wymierną poprawę, jakości życia mieszkańców.

Warto podkreślić, iż aktywność i zaangażowanie wielu podmiotów, organizacji i instytucji pożytku publicznego wpłynie na skuteczność realizacji niniejszej Strategii. Wykorzystanie tej szansy leży głównie po stronie samorządu, który uwzględniając porozumienia, lokalne koalicje i włączając organizacje społeczne do współdziałania, zrealizuje tak istotne przesłanie dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego zawarte w przytoczonej misji:

„POWIAT NOWODWORSKI OTWARTY NA INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPIERAJĄCY REALIZACJĘ WSPÓLNYCH INICJATYW BĘDĄCYCH SPRAWNYM I SKUTECZNYM ELEMENTEM SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH”.

Stworzenie Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych było ogromnym wyzwaniem. Autorzy niniejszego dokumentu dziękują wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do jego powstania, za trud i zaangażowanie w prace nad projektem służącym na potrzeby i rzetelną ocenę aktualnej sytuacji społecznej mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.

11.Spis rysunków, tabel i wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa administracyjna Powiatu Nowodworskiego.....9

Rysunek 2. Analiza SWOT 63

Spis wykresów

Wykres 1. Orzeczenia wydane mieszkańcom poszczególnych powiatów obsługiwanych przez Zespół w Malborku 29

Wykres 2 Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych w latach 2011 – 2014 30

Wykres 3. Liczba wydanych orzeczeń z określeniem niepełnosprawności w latach 2011 – 2014 – osoby dorosłe po 16 roku życia 30

Wykres 4. Liczba wydanych orzeczeń o określeniem niepełnosprawności w latach 2011 – 2014 – dzieci do 16 roku życia 30

Wykres 5. Koszty działalności WTZ ze środków PFRON..... 32

Wykres 6. Koszty działalności WTZ ze środków samorządu 32

Wykres 7. Liczba mieszkańców wg zasad przyjęcia 34

Wykres 8. Liczba mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Stegnie w latach 2010 – 2013 (ogółem)..... 34

Wykres 9. Płeć ankietowanych 45

Wykres 10. Wiek ankietowanych 45

Wykres 11. Miejsce zamieszkania..... 46

Wykres 12. Wykształcenie ankietowanych..... 46

Wykres 13. Status zawodowy ankietowanych..... 47

Wykres 14. Czy jest Pani/Pan zadowolona/ny z następujących warunków życia w Powiecie Nowodworskim?..... 47

Wykres 15 Jak ocenia Pani/Pan aktualną sytuację materialno-bytową mieszkańców Powiatu Nowodworskiego? 48

Wykres 16. Jakiego rodzaju zjawiska Pani/Pana zdaniem występują na terenie Powiatu Nowodworskiego? 49

Wykres 17. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu takie osoby, które pełnią funkcję rodziny zastępczej?.. 50

Wykres 18. Czy uważa Pani/Pan, że tworzenie rodzin zastępczych jest korzystniejsze dla prawidłowego rozwoju dzieci niż ich umieszczenie w Domach Dziecka? 50

Wykres 19. Mając na uwadze dobro i bezpieczeństwo dziecka, czy należałoby promować rodzicielstwo zastępcze, a tym samym pozyskiwanie kandydatów na rodzinę zastępczą poprzez:..... 51

Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem osoby opuszczające pieczę zastępczą (rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo - wychowawcze i inne) są przygotowane do samodzielnego życia?..... 51

Wykres 21. Na jakie negatywne zjawiska i zachowania Pani/Pana zdaniem narażeni są młodzi ludzie po opuszczeniu pieczy zastępczej?..... 52

Wykres 22. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem dotykają osoby niepełnosprawne? 53

Wykres 23. Czy Pani/Pana zdaniem ilość i rodzaje programów, projektów (w tym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) skierowanych do osób niepełnosprawnych jest adekwatna do ich potrzeb? 53

Wykres 24. Proszę wskazać, z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze zamieszkujące Powiat Nowodworski. 54

Wykres 25. Proszę wskazać, czy uważa Pani/Pan, iż w naszym Powiecie występują w społeczeństwie problemy z uzależnieniem ?..... 55

Wykres 26. Jeżeli tak, to proszę wskazać, jakie najczęściej są przyczyny występowania uzależnień..... 55

Wykres 27. Jakie najczęściej Pani/Pana zdaniem obserwuje się zjawiska uzależnień?..... 56

Wykres 28. Jakiego rodzaju przemoc Pani/Pan obserwuje w obrębie swojego środowiska (szkoły, pracy, miejsca zamieszkania, innych)? 56

Wykres 29. Proszę wskazać, co może być przyczyną występowania przemocy na terenie naszego Powiatu? 57

Wykres 30. Co Pani/Pana zdaniem jest powodem migracji młodzieży w celu podjęcia nauki poza Powiatem Nowodworskim? 57

Wykres 31. Czy Pani/Pan uważa, że obecne kierunki kształcenia zawodowego są dostosowane do potrzeb rynku pracy na terenie Powiatu Nowodworskiego?..... 58

Wykres 32. Jak określiłaby Pani/Pan obecną sytuację na rynku pracy w Powiecie Nowodworskim?..... 58

Wykres 33. Czy według Pani/Pana osoby bezrobotne aktywnie szukają pracy? 59

Wykres 34. Co według Pani/Pana jest najważniejszą przyczyną bezrobocia w Powiecie Nowodworskim? 59

Wykres 35. Jakie skutki pozostawania bez pracy obserwuje Pani/Pan u osób bezrobotnych?..... 60

Wykres 36. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje potrzeba podejmowania działań na rzecz integracji społecznej? *61*

Wykres 37. Jakiego rodzaju działania mogą być skuteczne w celu zwiększenia integracji społecznej mieszkańców Powiatu Nowodworskiego? *61*

Wykres 38. Jakie działania Pani/Pana zdaniem mogą się przyczynić do rozwiązania problemów społecznych oraz rozwoju integracji społecznej? *62*

Spis tabel

Tabela 1. Podział terytorialny Powiatu Nowodworskiego 9

Tabela 2. Ludność zamieszkująca Powiat Nowodworski z podziałem na poszczególne grupy wiekowe (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.) 10

Tabela 3. Liczba ludności Powiatu Nowodworskiego 11

Tabela 4. Zasoby Instytucjonalne Powiatu Nowodworskiego 11

Tabela 5. Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w latach 2012-2014 19

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych w powiecie nowodworskim w latach 2012 -2014 20

Tabela 7. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w powiecie nowodworskim w latach 2012-2014 20

Tabela 8. Pełnoletni wychowankowie pozostający w pieczy zastępczej oraz opuszczający pieczę zastępczą i kontynuujący naukę w latach 2013-2014 21

Tabela 9. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Nowodworskim 23

Tabela 10. Liczba niepełnosprawnych osób zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne i poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu w latach 2011-2014. 23

Tabela 11. Liczba osób niepełnosprawnych, które w ramach rehabilitacji społecznej otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON 25

Tabela 12. Liczba osób niepełnosprawnych, które w ramach rehabilitacji zawodowej otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON 26

Tabela 13. Wykaz liczby uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej 31

Tabela 14. Liczba beneficjentów korzystających z pomocy Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w latach 2012-2014 33

Tabela 15. Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku 65

Tabela 16. Uzależnienia- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia 66

Tabela 17. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udrożnienie przepływu informacji). 68

Tabela 18. Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy) 69

Tabela 19. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu). 71

Tabela 20. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą 72

Tabela 21. CEL STRATEGICZNY 1 - Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku 74

Tabela 22. CEL STRATEGICZNY 2 - Uzależnienia - edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia 76

Tabela 23. CEL STRATEGICZNY 3 - Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udrożnienie przepływu informacji) 77

Tabela 24. CEL STRATEGICZNY 4 - Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy).....80

Tabela 25. CEL STRATEGICZNY 5 - Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu).....82

Tabela 26. CEL STRATEGICZNY 6 - Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą 83